

MESTARIN TIELLÄ - YKSIIN JA YHDESSÄ

Nuortenleiri Jumalan kohtaamisesta ja hengellisestä matkakumppanuudesta Luumäen seurakunnassa

Tuomo Talja ja Katri Vörlin
Opinnäytetyö, syksy 2014
Diakonia- ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon
nuorisotyönohjaajan
-virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Talja, Tuomo ja Vörlin, Katri. Mestarin tiellä - yksin ja yhdessä. Nuortenleiri Jumalan kohtaamisesta ja hengellisestä matkakumppanuudesta Luumäen seurakunnassa. Diak, syksy 2014, 64 s., 4 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyö oli kehittämishanke, jossa suunniteltiin ja toteutettiin nuorten viikonloppuleiri ja sitä edeltävä orientoiva nuortenilta Luumäen evankelis-luterilaisen seurakunnan nuorisotyön tarpeisiin. Leiri suunnattiin rippikoulun käyneille 15–20-vuotiaille nuorille.

Opinnäytetyön keskeisimpänä tavoitteena oli nuorten hengellisyyden, eli spiritualiteetin tukeminen. Leirin tarkoituksena oli tarjota nuorille eväitä hengelliseen elämään ja ohjata heitä toimimaan toisilleen hengellisinä matkakumppaneina. Muita työn tavoitteita oli rakentaa leiri nuorten lähtökohdista käsin ja tukea Luumäen seurakunnan nuorisotyötä.

Opinnäytetyön teoreettisessa osassa käsiteltiin nuoruuden ja leirityön näkökulmasta nuoren spiritualiteetin tukemista, nuoruutta, kristillistä kasvatusta, Jumalan kohtaamista, oppimisteorioita sekä hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta. Opinnäytetyöraportissa kuvattiin lisäksi prosessin kulku vaiheittain.

Opinnäytetyöprosessi alkoi keväällä 2013 leirin suunnittelulla ja Luumäen seurakunnan tarpeiden arvioimisella yhdessä työelämätahon kanssa. Nuortenleirin teema ja aiheet valikoituivat seurakunnan nuorille tehdyn kyselyn avulla syksyllä 2013. Leirillä hyödynnettiin konstruktivistista ja kontekstuaalista oppimismenetelmää.

Opinnäytetyö oli pitkä prosessi, jonka tuomat haasteet ja onnistumiset vahvistivat ammatillista kasvua. Työelämätahon ja Diakin Kauniaisten toimipisteen vankka tuki auttoivat merkittävästi prosessin aikana.

Leirillä kerätty palaute leiriläisiltä ja muilta ohjaajilta oli pääasiassa positiivista ja rakentavaa. Toteutetun nuortenillan ja leirin pohjalta työelämätaho uskoi kehittämishankkeen olleen edistykseksi Luumäen seurakunnan nuorten toiminnalle. Kehittämishanke loi vakaampaa pohjaa työelämätaholle jatkaa nuorten tukemista kristillisessä uskossa ja keskinäisessä matkakumppanuudessa.

Leiri suunniteltiin Luumäen seurakunnan nuorisotyölle, mutta työn teoriaa ja käytännön pohjalta nousseita havaintoja voi hyödyntää yleisesti nuorisotyössä. Toiveena on, että työ saisi olla hyödyksi mahdollisimman monelle.

Avainsanat: spiritualiteetin tukeminen, kristillinen kasvatusta, Jumalan kohtaaminen, hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus, konstruktivistinen- ja kontekstuaalinen oppimisteoria

ABSTRACT

Talja, Tuomo and Vörlin, Katri. On the road with the Master - alone and together. Youth camp in the Luumäki Evangelical Lutheran Congregation on the subject of Encountering God. 64 p. 4 appendices. Diak, Autumn 2014. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The thesis was a development project where planned and implemented a youth weekend camp and the pre-orientation youth meeting according to the needs of the Evangelical Lutheran Church of Luumäki. The camp was aimed at young people who have completed confirmation school and are 15-20 years of age.

The main objective of the thesis was to encourage the spirituality of young people. The camp was planned to provide young people with tools for spiritual life and to teach them how to be partners to each other on their spiritual journeys. Other objectives of the work were to create a camp based upon young people's backgrounds, and to support the youth work of the church in Luumäki.

The theoretical basis of the thesis dealt with how to support and encourage the spirituality of the young person through the perspective of youth and camp work, youth, Christian upbringing, encountering God, learning theories, as well as spiritual guidance and the spiritual journey of partnership. The thesis report also description a step by step process.

The thesis process began in the spring of 2013 by planning the camp and evaluating the needs of Luumäki's congregation together with the co-operation partner. The theme and the topics of the youth camp were chosen as a result of the survey conducted among the youth in the autumn of 2013. Constructivist and contextual learning methods were used during the camp's teaching sessions.

The thesis was a long process, but the challenges and successes strengthened our professional growth. The support of the co-operation partner and Diaconia University of Applied Sciences Kauniainen helped significantly during the process.

The feedback after the camp from the youth and other leaders was mainly positive and constructive. After the pre-orientation youth meeting and the camp, the co-operation partner believed that the development project had developed the Luumäki church youth activities. This development project created a more stable basis for the work of Luumäki congregation to continue supporting young people in the Christian faith and the spiritual journey of the partnership.

The camp was planned for the Luumäki congregation's youth work, but the findings of the work's theory and practice could be useful more generally in youth work. Hopefully this work would not only be useful to the Luumäki congregation but to many others.

Keywords: spirituality support, Christian upbringing, encountering God, spiritual guidance and the spiritual journey of partnership, constructivist- and contextual learning methods.

SISÄLTÖ

1 MESTARIN TIELLÄ	7
2 NUORTEN SPIRITUALITEETTI JA SEN TUKEMINEN	8
2.1 Nuorten spiritualiteetti.....	8
2.2 Hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus.....	9
2.3 Sielunhoidon näkökulma matkakumppanuuteen.....	12
2.4 Jumalan kohtaaminen	14
3 NUORUUS JA SEURAKUNTA.....	16
3.1 Nuoruus kehitysvaiheena	16
3.2 Nykynuoret seurakuntalaisina	17
4 KRISTILLINEN KASVATUS	20
4.1 Kristillisen kasvatuksen perusta	20
4.2 Kristillinen kasvattaja.....	21
5 OPPIMISTEORIAM.....	23
5.1 Oppimisen lähtökohdat.....	23
5.2 Konstruktivistinen oppimisteoria	24
5.3 Kontekstuaalinen oppimisteoria	25
5.4 Sosiaalinen oppiminen	25
5.5 Monipuolinen oppiminen	26
6 LEIRITYÖ JA RYHMÄ.....	27
6.1 Leirityö	27
6.2 Osallisuus seurakunnan leirillä.....	27
6.3 Ryhmä ja ryhmäytyminen	28
6.4 Ryhmänohjaaja.....	29
7 TYÖN TAVOITTEET	31
8 YHTEISTYÖ LUUMÄEN SEURAKUNNAN KANSSA.....	32
8.1 Yhteistyöseurakunta	32

8.2 Kohderyhmä	32
8.3 Yhteistyöprosessin käynnistyminen ja eteneminen.....	32
9 TEORIA KÄYTÄNNÖKSI – NUORTENILTA JA LEIRI	35
9.1 Käytännön toteutuksen lähtökohdat	35
9.2 Oppiminen	36
9.3 Hartaus- ja jumalanpalveluselämä.....	37
9.4 Nuoren hengellisen elämän tukeminen	37
9.5 Leirin muu ohjelma	39
10 NUORTENILTA JA LEIRI.....	41
10.1 Nuortenilta.....	41
10.2 Leiri	42
10.2.1 Oppihetki - Raamattu.....	42
10.2.2 Oppihetki - rukous	43
10.2.3 Oppihetki - johdatus	43
10.3 Hartaudet	44
10.4 Iltamat.....	45
10.5 Muu ohjelma.....	45
11 PALAUTE	47
11.1 Palautteen kerääminen ja sisällönanalyysi	47
11.2 Ohjaajien palaute	49
11.3 Leiriläisten palaute	50
12 POHDINTA	52
12.1 Tavoitteiden saavuttaminen.....	52
12.2 Arvio prosessista ja ammatillisesta kasvusta.....	54
12.3 Jatkokehittämisideoita	56
LÄHTEET.....	57
LIITE1: Kyselylomake.....	61
LIITE2: Leirikirje.....	62

LIITE3: Leiriohjelma	63
LIITE4: Palautekysely	64

1 MESTARIN TIELLÄ

Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään (Matt. 18:20).

Jokainen ihminen kulkee oman tiensä, mutta kristityillä tien päämäärä on sama. Elämän tiellä Mestari on tärkein suunnannäyttävä, mutta ilman matkakumppaneita ei matkasta selviäisi. Jumala on luonut ihmiset yhteyteensä. Raamatun lupauksen mukaisesti Jumala on luvannut olla siellä läsnä, missä kristityt ovat koolla Jeesuksen nimessä. Jumala on kohdattavissa seurakunnassa rukouksen, Raamatun ja kristittyjen keskinäisen yhteyden kautta.

Luumäen seurakunnan nuorisotyönohjaaja Anu Melkkala huomasi seurakunnan nuorten keskuudessa kaipausta syventää henkilökohtaista suhdettaan Jumalaan. Melkkalan omat resurssit eivät seurakunnan viikkotoiminnan ohella riittäneet vastaamaan nuorten tarpeeseen, joten hän tarjosi Katri Vörlinille mahdollisuutta tehdä aiheesta opinnäytetyö. Vörlin pyysi työparikseen Taljaa ja yhdessä he lähtivät viemään prosessia eteenpäin.

“Mestarin tiellä yksin ja yhdessä” on kehittämishanke, jossa suunniteltiin ja toteutettiin ennakkonuortenilta ja viikonloppuleiri. Työn kantavina teemoina olivat Jumalan kohtaaminen sekä hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus, joihin pohjautuen leiri rakennettiin. Käytännössä leiri ohjasi nuoria kohtaamaan Jumalaa rukouksen, Raamatun ja lähimmäisen kohtaamisen kautta. Leirillä käsiteltävät aiheet valikoituivat nuorten omien tarpeiden mukaan, jotka selvitettiin kyselylomakkeella. Nuorten lähtökohdista toteutettu leiri vahvisti osallisuutta. Erityisesti hengellinen matkakumppanuus avasi uusia näköaloja nuorten osallisuuteen seurakunnassa.

Opinnäytetyömme teoriaosuudessa käsittelemme oleellisia aiheita ja näkökulmia liittyen leirin toteutukseen. ”Teoria käytännöksi” -osuutta lukiessa on hyvä katsoa läpi liitteenä oleva leiriohjelma, joka auttaa rakentamaan kuvaa kokonaisuudesta. Työ luo perustan, jonka avulla voi lähteä rakentamaan vastaavanlaisia leirejä myös muissa seurakunnissa. Työn pohjalta voi miettiä myös muuta nuorten toimintaa seurakunnassa esimerkiksi hengellisen matkakumppanuuden näkökulmasta.

2 NUORTEN SPIRITUALITEETTI JA SEN TUKEMINEN

2.1 Nuorten spiritualiteetti

Spiritualiteetti tulee latinan kielen verbistä *spirare*, joka tarkoittaa hengittämistä. Sananmukaisesti spiritualiteetti viittaa henkeen tai sieluun (Tuominen 2005, 35). Käsitteenä sanaa spiritualiteetti on vaikeaa määrittää, sillä se ei ole vakiintunut kunnolla suomen kieleen ja sitä käytetään useissa eri asiayhteyksissä (Kotila 2003, 13). Kristillisessä kirkossa sanalla tarkoitetaan perinteisesti hengellistä elämää ja sen hoitamista. Idän ja lännen kirkkojen tradition mukaan spiritualiteetti on aina liitetty läheisesti uskon harjoittamiseen, johon kuuluu rukous, Raamattu, seurakuntayhteys ja ehtoollinen. (Tuominen 2005, 36.)

Spiritualiteetin teologian perustana on yleisinhimillinen olemassaolon perusteiden kysely, joka on yhteistä sekä kristillisyydessä että filosofioissa ja muissa uskonnoissa (Kotila 2003, 20). Englantilainen spiritualiteettitutkija David Hay määrittelee spiritualiteettia niin, että ihmisellä on tietoisuus siitä, että arkitodellisuuden ohella on olemassa muutaakin todellisuutta. Tämä on lähtökohtana myös kristilliselle spiritualiteetille: ihmisellä on luontainen kyky ymmärtää suhdetta itseensä, luontoon ja Jumalaan. Suurin osa nuorista kertoo miettineensä joskus elämän tarkoitusta ja mielekkyyttä. Nuoren elämänvaiheeseen kuuluu paljon kysymyksiä liittyen esimerkiksi Jumalan olemassaoloon, elämän tarkoitukseen ja ihmissuhteisiin. (Tuominen 2005, 36, 39.)

Nuori tarvitsee aikaa ja tilaa löytääkseen oman hengellisyytensä. Nuorisotyön tehtävänä on olla tarjoamassa turvallista kasvupaikkaa, jossa nuori saa olla rauhassa, opetella elämää kristittyinä, kasvaa keskeneräisenä ja epätäydellisenä ihmisenä, ja lisäksi hän voi etsiä omaa paikkaansa yhdessä muiden kanssa. (Tuominen 2005, 39, 51.)

Kristillisen spiritualiteetin ydintä on rukous. Sanallinen rukous on vain yksi tapa rukoilla, mutta se on myös sanatonta hiljaisuutta, Jumalan edessä viipymistä. Todellisuudessa rukous on Jumalan kaipuuta, joka on kaikkia sanoja, ajatuksia ja tunnetta syvempää. Rukous ja rukoileminen saattavat tuntua nuoresta vaikealta, mutta se on kuitenkin merkittävä osa nuoren spiritualiteettia ja sen rakentumista. Nuori ei aina osaa pukea rukous-

taan sanoiksi ja tärkeää on, että nuorisotyössä annetaan tilaa erilaisille rukouksille ja tavoille. Yksityisen rukouksen lisäksi esimerkiksi nuortenilloissa ja leireillä vietetyt rukoushetket ovat osa seurakunnan yhteistä rukous- ja jumalanpalveluselämää. (Tuominen 2005, 43–44, 50.)

Kristillisen ihmiskäsityksen kautta tarkasteltaessa spiritualiteettia voidaan tulkita siten, että Pyhä Henki pyhittää ihmisen. Pyhä Henki siis auttaa ihmistä tunnistamaan Jumalan työn, ottamaan sen vastaan sekä säilyttämään, käyttämään ja edistämään sitä. (Raunio 2003, 21.)

Kristillisen spiritualiteetin ohella voidaan puhua myös yleisestä spiritualiteetista, jota käytetään esimerkiksi psykologian ja sosiologian kentällä. Tästä näkökulmasta spiritualiteetti on kaikille ihmisille yhteistä riippumatta henkilön maailmankatsomuksesta ja arvoista. Spiritualiteetti on siis kuin ihmisyyden ydin. Se liittyy ihmisenä kasvamiseen ja ihmisen syvimpään olemukseen. Spiritualiteettiin liitetään ihmisen ominaisuuksista herkkyys, mysteerin taju, elämän ihmettely, kunnioittaminen, usko, tarkoituksen etsiminen, kokemus tuonpuoleisesta, itsetuntemus, rohkaisu ja tunteet. (Tuominen 2005, 35.)

2.2 Hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus

Pirkko Lehtiön (2003, 289–290) mukaan hengellinen ohjaus terminä on tullut Suomen luterilaisten kristittyjen hengelliseen kielenkäyttöön viime vuosikymmeninä. Hengellisessä ohjauksessa on kaksi eri näkökulmaa: oman jumalasuhteen ja itsensä tutkiskelu ja ymmärtäminen Raamatun valossa sekä uskonelämän kasvaminen rukouksen ja Raamatun lukemisen avulla. Hengellisen ohjaajan rooli on olla tukena näissä molemmissa näkökulmissa.

Hengellisen ohjauksen tarve Suomen kansassa on noussut yhteiskunnan ja elämän muuttuessa. Aikaisemmin hengellisen ohjauksen tarpeet ovat täyttyneet kristillisen kotikasvatuksen ja kotien hartauselämän sisällä. Seurakunnissa erilaiset toimintamuodot täydensivät kotona saatua opetusta. Kodeissa ylläpidetty hengellinen elämä ja opetus ovat vähentyneet huomattavasti. Nykyinen moniarvoinen tehohteiskunta on aiempaa

hektisempi, jolloin elämän suurten kysymysten pohtimiselle ei ole aikaa ja vaihtoehtoja rakentaa maailmankatsomusta on monia. (Lehtiö 2003, 289–290.)

Hengellinen matkakumppanuus on käsitteenä melko uusi ja laaja. Se liittyy olennaisesti hengelliseen ohjaukseen. Kiteytettynä hengellinen matkakumppanuus on kahden kristityn luottamuksellinen ja tasa-arvoinen suhde, jossa kuljetaan yhdessä pieni tai pidempi-kin matka elämää, toinen toista tukien. Hengellinen matkakumppanuus on nykyaikainen vastine käsitteelle hengellinen ohjaus, jolla on kristikunnassa pitkät perinteet. Hengellinen ohjaus on mielletty enemmän auktoriteettiin perustuvaksi, jossa vanhempi ja kokenempi auttaa nuorta kokematon. Nykyään myös hengellinen ohjaus nähdään enemmän rinnalla kulkemisena. Hengellisen ohjauksen lähtökohta on asettaa yksittäisen ihmisen kokemukset kristilliseen tulkintakehykseen. Hengellinen ohjaus perustuu kirkon kristilliseen uskoon, jonka tehtävä on tutkia olevaisen perimmäistä olemusta, ontologiaa. (Häyrynen 2006, 153–155 & Porkka i.a.)

Petri Välimäki (2006, 204) määrittelee hengellisen ohjauksen lähtökohdaksi uskon Jumalaan:

Hengellisen ohjauksen lähtökohtana usko siihen, että on olemassa hyvä Jumala ja Vapahtaja, jolla on hyvä tahto ihmistä kohtaan, ja että hän myös tahtoo ilmaista sen. Hengellinen ohjaaja lähtee siitä, että tämä on totta.

Hengellisen ohjaajan ei tarvitse näytellä kaiken kestäväää, vahvaa ihmistä. Hengellisessä ohjauksessa prosessin on oltava avoin, joka tarkoittaa sitä, että toisen kanssa jaetaan niin usko ja toivo kuin epätoivo ja epäuskokin. Hengellisen ohjauksen kokonaisvaltainen ohjaaja on kuitenkin Jumala, sillä ihmisen viisaus ei ohjaukseen kokonaisuudessaan riitä. Ohjauksen yksi tavoite on oppia tunnistamaan Jumalan puhuttelu ja vastaamaan siihen. Aluksi ohjauksen suhde saattaa olla opettava, mutta parhaimmillaan se muuttuu matkakumppanuudeksi, jossa ei ole ohjaajaa ja ohjattavaa, vaan tasavertainen suhde. (Välimäki 2006, 204–206.)

Raamatussa on paljon hengellisen ohjauksen esimerkkejä. Pappi Eeli opasti Samuelia tunnistamaan Jumalan äänen. Profeetat opettivat oppilaitaan. Jeesuksella oli kaksitoista opetuslasta, joita hän ohjasi yhdessä ja yksityisesti. Koska on olemassa monenlaisia ihmisiä, niin on myös monenlaisia tapoja ohjata hengellisesti. Hengellistä ohjausta ei

voi rajoittaa tiettyihin kaavoihin, sillä se määräytyy täysin ihmisen ja tilanteen mukaan. (Välimäki 2006, 207.)

Häyrysen (2006, 153–157) mukaan kristillistä spiritualiteettia voi luonnehtia matkalla olemisen kuvaukseksi. Hengellinen matkakumppanuus on spiritualiteetin kehityksen kannalta tärkeää. Matkakumppanuuden sovittaminen hengelliseen ohjaukseen sisältää kaksi näkökulmaa. Matkakumppanit saattavat olla kaksi aivan erilaisissa elämäntilanteissa olevaa kulkijaa, joista toinen on saattanut edetä matkallaan jo pidemmälle ja toinen on aivan tiensä alussa. Kummankin kulkijan tiet ovat toisiinsa verrattuna erilaisia. Mutta samalla he kuitenkin tasavertaisesti elävät todeksi kristityn kutsumustaan oman elämänsä kontekstissa.

Rovasti Erkki Ranta (i.a.) on kuvannut kristittyjen välistä matkakumppanuutta seuraavasti:

Jumalan lapseus on etuoikeus, mutta ei etuilu oikeus. Siinä kerjäläinen kertoo toisille kerjäläisille, mistä leipää on saatavana.

Hengellinen matkakumppanuus ei vaadi koulutusta, vaan se on lahja, jossa voi harjaantua kokemuksen myötä. Jokainen kristitty jakaa saman matkan kohti yhteistä päämäärää. Jokainen tarvitsee ympärilleen ihmisiä, joiden kanssa voi jakaa elämän ja uskon asioita. (Porkka i.a.)

Nuorisotyön näkökulmasta nuoret voivat toimia toinen toisillensa matkakumppaneina:

Nuoret ovat itsekin kutsuttuja palvelemaan – myös ne nuoret, jotka saavat tukea, voivat itse olla auttajia ja palvelijoita. Juuri seurakunnan toiminnassa pitäisi olla tilaa myös vertaistoimijuudelle, vaikka sen tukeminen edellyttää enemmän työntekijän aikaa ja vaivaa. (Kirkkohallitus 2012, 16.)

Yhdessä kulkeminen matkakumppanuuden myötä merkitsee läheisyyttä ja matkan haasteiden ja oivallusten jakamista puolin ja toisin. Vaikka matkakumppanuus yleensä syntyy hengellistä ohjausta kaipaavan toivomuksesta, niin myös ohjaaja saa olla oppijan paikalla. Ohjaajan kuuluu kunnioittaa ohjattavaa ja pysyä hänen rinnallaan henkilönä, joka osaa olla siinä paikalla haavoittuvana omana itsenään. (Häyrynen 2006, 155.)

Hengellisen ohjauksen alueella esiintyy erilaisia näkemyksiä tehtävän luonteesta, jotka johtuvat kirkollisesta perinteestä, tunnustusten ja oppien erilaisista korostuksista sekä ympäröivän kulttuurin vaikutuksesta. Pohjimmiltaan hengellinen ohjaus on palvelutehtävä, jossa lähimmäinen tulee kohdatuksi. (Häyrynen 2006, 156.)

Jo rippikoulussa monet nuoret pohtivat elämän suuria kysymyksiä liittyen esimerkiksi pahuuden ongelmaan, Jumalan olemassaoloon ja elämän tarkoitukseen. Tärkeää on, että seurakunta on paikka, jossa nuori pystyy yhdessä muiden nuorten ja ohjaajien kanssa pohtimaan ja keskustelemaan elämän suurista kysymyksistä. Esimerkiksi leirillä tällaiseen tarjoutuu hyvä mahdollisuus. Tämä luo turvallisen olon ja tunteen siitä, että nuori ei ole yksin kysymystensä kanssa, vaan on muiden matkalaisten seurassa elämän tiellä. (Paananen 2008, 32–34.)

2.3 Sielunhoidon näkökulma matkakumppanuuteen

Paavo Kettusen (2013, 80–82) mukaan ihminen elää koko elämänsä jonkinlaisessa suhteessa. Syntymästään asti lapsi etsii ja kaipaa suhdetta, jossa voi kasvaa turvallisesti. Ihmisenä voi kasvaa ainoastaan olemalla suhteessa toisiin ihmisiin. Sielunhoito tapahtuu aina suhteessa, joka pohjautuu vuorovaikutuksellisuuteen. Suhteessa voi olla kaksi ihmistä tai pieni ryhmä, mutta jokaisessa sielunhoitosuhteessa osallisena on myös Jumala. Jumala on suhteessa ihmiseen. Raamatussa Jumala on ihmisen rinnalla kulkeva ja kumppaniksi asettava Jumala.

Sielunhoito voidaan nähdä kommunikaationa, joka koostuu samoista tekijöistä kuin ihmisten välinen vuorovaikutus. Kommunikaatio ilmenee yhteisenä tekemisenä, jakamisena ja osallistumisena. (Kettunen 2013, 85.) Sielunhoitosuhdetta kuvataan usein vierellä kulkemisena, jossa toinen ihminen auttaa, kuuntelee, ymmärtää ja myötäelää ihmisen rinnalla, joka tarvitsee tukea. Tämän kaltaista suhdetta kuvataan myös matkakumppanuudeksi. Vierellä kulkemisessa edetään apua tarvitsevan ihmisen mukaan. Se on kumppanuutta ja huolenpitoa, jossa sielunhoitaja tukee apua tarvitsevaa, mutta ei etsi valmiita ratkaisuja hänen tilanteeseensa, vaan auttaa häntä itse löytämään vastauksia. (Kettunen 2013, 119–121.)

Hengellinen ohjaus ja sielunhoito eivät kuitenkaan tarkoita samaa asiaa. Sielunhoidossa keskitytään ihmisen hengellisen elämän, sosiaalisen vuorovaikutuksen, kriisien ja olemassaolon kysymyksiin, kun taas hengellinen ohjaus keskittyy ihmisen jumalasuhteen tukemiseen kokonaisuutena. Yhdistävänä elementtinä ovat Raamatun ja rukouksen käyttö, jotka ovat olennainen osa hengellistä ohjausta sekä sielunhoitoa. Mutta niiden asema sielunhoidossa riippuu tukea tarvitsevan ihmisen omista lähtökohdista, kun taas hengellisessä ohjauksessa ne ovat kiinteitä työvälineitä. (Gothoni 2014, 58.) Hengellisessä ohjauksessa on paljon sielunhoidollisia aineksia ja toisin päin, jolloin sielunhoitajan ja hengellisen ohjaajan roolit voivat sekoittua. Jokainen sielunhoitaja ei kuitenkaan koe luontevaksi toimia hengellisenä ohjaajana, sillä hengellinen ohjaus vaatii ohjaajalta omakohtaista hengellistä kilvoittelua. (Häyrynen 2006, 155.)

Raamatun lukeminen ja tutkiminen kuuluu merkittävänä osana hengelliseen ohjaukseen sekä sielunhoitoon, koska muun muassa tämän kautta Jumala puhuttelee ihmistä (Giertz 1980, 16). Sielunhoitotilanteessa, jossa halutaan tutkia tilannetta Raamatun valossa, sielunhoitajan on kuunneltava autettavan elämäntilannetta, jotta Raamatun tutkiminen tarvittaessa kohdistuu siihen. Autettava voi kertoa omia näkemyksiään Raamatusta tai sen yksittäisestä kohdasta ja sielunhoitaja voi ymmärtämisen lisäksi tarvittaessa tuoda yhteiseen keskusteluun uuden näkökulman. (Gothoni 2014, 50.)

Rukous on Jumalan ja ihmisen välistä kokonaisvaltaista dialogia, johon liittyvät sanat, ajatukset ja tunteet. Sielunhoitotilanteessa, joka on apua hakevan ihmisen, sielunhoitajan ja Jumalan välistä vuorovaikutusta, voidaan ymmärtää kokonaisuutenaan myös rukouksena, joka myös on suuri osa hengellistä ohjausta. Se on sielunhoitajan, autettavan ja Jumalan välistä vuorovaikutusta. Rukous ei koskaan ole irrallaan sielunhoitotilanteesta, se merkitsee autettavan ja hänen elämäntilanteensa tuomista Jumalalle. Sielunhoitokeskustelun lopuksi on rukouksessa ja hiljentymisessä voidaan jättää Jumalan huolenpidon ja armon varaan asiat, joista juuri on keskusteltu. Silloin rukous liittyy sekä sielunhoitajan että tukea tarvitsevan tasavertaisena Jumalan edessä olevina ihmisinä toisiinsa sekä Jumalaan. (Gothoni 2014, 53- 55.)

2.4 Jumalan kohtaaminen

Klassisen teologian mukaan ihmisellä on luontainen kaipaus Jumalan yhteyteen. Persoonallinen jumalasuhte on tärkeä osa kristityn spiritualiteettia. (Tuominen 2005, 36.) Luterilaisen kristinopin mukaan ihminen voi kohdata Jumalan yleisen- ja erityisen ilmoituksen kautta. Yleinen ilmoitus tarkoittaa, että ihminen voi kohdata Jumalan luonnossa, jossa näkyy Jumalan työ. Koko luomakunta todistaa Jumalan työstä ja läsnäolosta. Myös ihmisen omatunto todistaa oikeasta ja väärästä, toisin sanoen se voi herätellä ihmistä ymmärtämään syyllisyytensä Jumalan edessä. Raamatun mukaan Jumalan laki on kirjoitettu ihmisten sydämiin. Yleisen ilmoituksen lisäksi Jumala ilmaisee itsensä erityisessä ilmoituksessa Raamatussa, jonka kautta ihminen voi oppia tuntemaan Jumalan. Kristillisen vakaumuksen mukaan ihminen voi kohdata Jumalan erityisellä tavalla Raamatun kautta. (Giertz 1980, 16–17, 23–24.)

Ihmisen yhteys Jumalaan syntyy ainutlaatuisella tavalla Pyhän Hengen vaikutuksesta. Kirkko on Jumalan työväline, joka on perustettu ja erotettu muista asioista erityiseen Jumalan käyttöön. Kirkon kautta ihmiset voivat kohdata Jumalaa. Kirkon olemus ja tehtävä määritellään tarkasti Augsburgin tunnustuksessa, joka kiteytetysti määrittelee kirkon seuraavalla tavalla:

Kirkko on pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan (Augsburgin tunnustus i.a.).

Raamatun lupauksen mukaisesti Jumala toimii ja on kohdattavissa seurakunnassa erityisesti armonvälineiden kautta, jotka ovat Jumalan sana ja sakramentit eli kaste ja ehtoollinen. Seurakunnassa kristityt saavat olla yhdessä koolla perheen omaisesti ja tulla osallisiksi Jumalan hyvydestä ja lahjoista. Jo itsessään seurakunnan yhteyden kautta Jumala kohtaa ihmisiä. Lisäksi seurakunnan yhteisessä rukouksessa Jumala on kohdattavissa lupauksen mukaisesti. Rukous on osa kristillisen spiritualiteetin ydintä, jossa on kyse ihmisen ja Jumalan kohtaamisesta. (Giertz 1980, 120, 125, 131–132; Aamenesta öylättiin i.a. & Tuominen 2005, 42.)

Seurakunnan toiminnassa mukana oleva joukko on koolla oleva kristittyjen yhteisö, eli seurakunta, joka kohtaa Jumalaa ja jossa Jumala vaikuttaa Pyhän Henkensä kautta. Seu-

rakunnan toimintaa ohjaavien työntekijöiden tehtävä on auttaa nuoria yhdistämään aiemmin oppimaansa ja kasvamaan kristittyinä. Tärkeää on, että seurakunnassa ohjaajat ymmärtävät ohjata ja opettaa nuoria Jumalan kohtaamisesta heidän kehitykseensä nähdessä luontevalla ja turvallisella tavalla. Hyvä on myös muistaa leiriolosuhteissa eri tilanteiden ja toimintatapojen toistuvuus ja vaihtelevuus. Esimerkiksi hartauksien toistuvuus aamuin illoin luo turvallisuutta. Toisaalta erilainen toteutustapa virkistää ja antaa mahdollisuuden tutustua kirkon erilaiseen hartauselämään. Erityisen tärkeää tämä on esimerkiksi pitkillä rippileireillä. Tärkeää on myös oppihetkien, hartauksien ja muun toiminnan ohien sisällyttää tilaa hiljentymiselle ja meditaatiolle. Niiden aikana nuori voi Raamattua lukien ja rukoillen olla yhteydessä Jumalaan. (Pruuki 2010, 47, 69, 105.)

Nuoret seurakuntalaisina -kehittämissasiakirjassa (Kirkkohallitus 2012, 15.) kerrotaan, kuinka tärkeää on etsiä sopivia tapoja monipuolisen jumalanpalveluselämän syntymiseen nuorisotyössä:

Monipuolisesti toteutettu jumalanpalveluselämä ja mahdollisuudet hiljentymiseen ja Pyhän kohtaamiseen yhdessä muun seurakunnan kanssa vaativat resursseja ja uskallusta tehdä asioita uudella tavalla.

Hiljentymisellä ja meditaatiolla, oman elämän mietiskelyllä voi olla suuri merkitys, koska Jumalaa voi oppia tuntemaan Raamatun osoittamasta historiasta, mutta myös oman elämän menneisyydestä. Historia on tapahtumia, joiden kautta Jumala toimii maailmassa. (Giertz 2010, 31 & Gumbel 2006, 97–99.)

Jumalan voi kohdata myös muuten kuin lukemalla Raamattua. Musiikki on osa monipuolista seurakunnan toimintaa, jossa ihminen voi kohdata Jumalan lauletuksessa sanassa. Myös seurakunnan leirityön näkökulmasta musiikki on sen tärkeä osa. Näin ollen nuori voi kokea musiikin kautta pyhyyttä, iloa ja Jumalan läsnäoloa. (Pruuki 2010, 105.)

3 NUORUUS JA SEURAKUNTA

3.1 Nuoruus kehitysvaiheena

Yksi nuoruuden murrosiän tehtävä on jättää taakse lapsuus ja siirtyä kohti aikuisuutta. Nuoren aivoissa tapahtuu merkittävää kehitystä ja maailma aukenee silmien edessä aivan uudella tavalla. Nuori ottaa enemmän vastuuta elämästään. Murrosikä on irti päättämisen aikaa ja sen suremista. Toisaalta murrosiän myötä elämään tulee paljon uusia asioita, joita opetellaan ja ihmetellään. Näitä nuoren on opittava hallitsemaan ja käsittelemään. Ilman tukea antavia ja rakastavia kasvattajia nuoren kehitys kohti aikuisuutta voi vaikeutua ja se heijastuu aikuisuuden ihmissuhteisiin. Nuoren on saatava käsitellä asioitaan, surra suruja ja iloita iloja. Erilaisten kasvukipujen, kokemusten ja epäonnistumisten kohtaaminen terveellä tavalla mahdollistaa nuoren tasapainoisen kasvun kohti aikuisuutta. Tasapainoton murrosikä voi aiheuttaa sen, että nuoruus jää päälle eli puberteettivaihe jää keskeneräiseksi ja siirtyminen aikuisuuteen ei onnistu. (Sinkkonen 2010, 70–75.)

Nuorten sielunhoidon käsikirjassa Terhi Paananen (2008, 21) sanoo 20 vuoden nuorisotyön kokemuksiensa perusteella nuorten usein jakavan elämänsä kolmeen eri sektoriin; perheeseen, kavereihin ja kouluun. Nämä kolme ovat tärkeä ja erottamaton osa nuoruutta.

Rippikoulun jälkeisessä ajassa kohti aikuisuutta nuori käy kovaa muutosta suhteessa huoltajiinsa. Toisaalta perhe on korvaamaton ja tärkeä, mutta toisaalta nuori irroittautuu siitä ja itsenäistyy kyseenalaistaen huoltajien auktoriteetin. Tämä on yksi yleinen murrosiän kehitystehtävistä (Kinnunen 2008, 51 & Paananen 2008, 24.)

Nuoruudessa kaverit tarjoavat monipuolisen ihmissuhdekoulun, mutta toisaalta taas kasvutoveruuden ja tuen irroittautua perheestä kohti itsenäistä elämää. Kavereiden merkitys nuoruudessa on todella merkittävä ja sen seuraukset parhaimmillaan ovat suuri voimavara elämään; kehitystä tapahtuu niin onnistumisten kuin epäonnistumistenkin kautta. Kavereiden kanssa nuori usein kohtaa ja tutustuu uusiin aikuisten maailman asioihin niin hyvässä kuin pahassakin. Nuoruudessa uskonelämän kysymyksistä pohditaan

eniten juuri kavereiden kanssa. Internetin merkitys nykynuorten ystävyysuhteissa on kasvanut paljon ja riskinä on, että se vähentää kasvotusten tapahtuvaa kanssakäymistä. Seurakunnan toiminta voi tarjota nuorelle hyvän mahdollisuuden olla muiden saman ikäisten kanssa, kokea porukassa uusia asioita ja opetella elämään. (Paananen 2008, 25–28, 32.)

Koulu on merkittävä paikka nuorelle. Nuori viettää koulussa suuren osan nuoruudestaan. Kouluun liittyvät sosiaaliset suhteet ja niiden tuomat haasteet ja mahdollisuudet, sekä kasvaminen kohti aikuisuutta ja myös usein vaiettu oppimisen ilo. (Paananen 2008, 28–29.)

Nuoruuden aikana nuoren itsetunto kehittyy erityisesti. Nuoruuden aikana on luonnollista, että itsetunto horjuu, koska kehitysvaihe tuo mukanaan paljon isoja muutoksia. Tärkeää on, että nuori saa muiden nuorten hyväksyntää, mutta erityisen tärkeää on myös kaikkinaisen vuorovaikutus aikuisten kanssa. Hyväksynnän osoittaminen tai sen puute vaikuttaa suoraan myös nuoren minäkuvan kehitykseen. Hyvä itsetunto antaa nuorelle hyvät eväät elämään. Nuori, jolla on hyvä itsetunto, kykenee seisomaan omien arvojensa takana vaikka yksin. Samoin myös oman erilaisuuden hyväksyminen on tärkeää heikkouksineen ja vahvuuksineen niin luonteessa, kuin ulkonäössä. Nykyaikana moniarvoisessa yhteiskunnassa nuori tarvitsee voimaa ja lujuttua seisoa omien arvojensa takana. (Kinnunen 2008, 46, 49, 52, 55.)

Kinnusen (2008, 51) mukaan monelle aikuiselle merkittävä hetki itsetunnon kasvussa nuoruudessa on ollut kohtaaminen esimerkiksi nuorisotyönohjaajan kanssa jos tämä on osoittanut kiinnostusta nuoren elämää kohtaan. Nuorelle aikuisen huomio on todella tärkeää, koska sillä on suora yhteys nuoren terveeseen kehitykseen niin itsetunnon kuin hyvinvoinnin kannalta. Tärkeää on myös, että tukevat aikuiset olisivat pysyviä nuorten elämässä. (Kinnunen 2008, 47, 50–51.)

3.2 Nykynuoret seurakuntalaisina

Nuorisotyön lähtökohtana on jokaisen nuoren oikeus kehittyä, oppia ja saada kasvaa tukevassa ilmapiirissä. Jotta työtä voitaisiin kehittää, on tärkeää tunnistaa nykyajan kult-

tuuri ja ilmiöt suhteessa seurakunnassa vallitseviin käsityksiin (Komonen, Suurpää & Söderlund 2012, 11). Menestyksekkään työn edellytyksenä on nykyaikainen tiedollinen osaaminen. (Kirkkohallitus 2012, 4, 18.)

Lähtökohtana ihmisyydelle, itsetunnolle ja nuoruudelle on ikaikainen kristillinen ihmiskuva, jonka mukaan ihminen on mittaamattoman arvokas Jumalan kuva (Kinnunen 2008, 58–59). Tärkeää nuorisotyön kannalta on oppia suhtautumaan avoimesti ja ammattimaisesti kasvavaan nuoreen ainutkertaisena yksilönä, joka käy läpi kasvun eri kehitysvaiheita (Pruuki 2010, 51.).

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuorten toiminta kohdistuu pääosin rippikoulun jälkeiseen nuorisotyöhön. Yhtenä lähtökohtana kirkon nuorisotyössä on, että nuorella on mahdollisuus saada kasteopetusta ja osallistua seurakunnan toimintaan. Jokaisella nuorella on oikeus elää seurakunnassa uskoa todeksi, jokaisen kehitysvaihe ja erilaiset ajattelutavat huomioiden. (Kirkkohallitus, Kasvatus ja nuorisotyö i.a, 4, 19, 33.)

Kirkon lapsi- ja nuorisotyön toiminta kattaa ikävuodet 0–29 (Kirkkohallitus, Kasvatus ja nuorisotyö i.a, 4). Rippikoulun jälkeistä ikäkautta kutsutaan usein keskinuoruudeksi, joka tarkoittaa 14–18 -vuotiaita (Pruuki 2010, 52). Nykypäivänä lapsuuden, nuoruuden ja aikuisuuden rajat eivät kuitenkaan ole nuorten keskuudessa niin selkeät kuin ennen. Kirkon kasvatustyössä halutaan suojata pitkää lapsuutta ja hidasta kehitystä, koska se nähdään lapsen etuna. Kasvatustyön ihanteisiin kuuluu kasvurauha ja sen näkökulman korostaminen, että kaikki alle 18-vuotiaat ovat lapsia. Tämä näyttää olevan ristiriidassa sen kanssa, miten lapset ja nuoret itse lapsuudesta ajattelevat. (Kirkkohallitus 2012, 8.)

Kirkkohallituksen (2012, 6, 8, 11) Nuoret seurakuntalaisina -kehittämissasiakirjassa tuodaan esille, että kirkon nuorisotyön pitäisi toteutua monimuotoisena ja ajassa elävänä nuorten tarpeet huomioiden. 2010-luvun nuoret elää kulttuurisesti eri maailmassa kuin heitä kohtaavat aikuiset. Nuorisotyön tulisi hakeutua avoimeen ja aitoon kohtaamiseen uuden sukupolven kanssa sen omilla ehdoilla.

Marja-Liisa Karvonen ja Talja Liljendahl (2005, 322–323) esittelevät Nuorisotyön käsikirjassa vuonna 2004 järjestetyn Kirkko 2015 -tulevaisuus seminaarin tuloksia. Seminaarin pohjalta on laadittu nuorten julkilausuma, jonka ensimmäinen teesi toteaa, kuin-

ka kirkon on pidettävä perussanomansa samana ympäristön muutoksista huolimatta. Julkilausumassa mainitaan myös, kuinka tärkeää on, että erilaiset ja eri tavoin uskovat nuoret ovat rikkaus ja jokaisen ihmisen pitää saada tulla kirkkoon minkälaisen uskon kanssa tahansa.

Nuoruus on korvaamaton ja ainutkertainen elämänvaihe. Siihen kuuluu luonnostaan etsiminen ja kyseleminen sekä perinteistenkin arvojen kyseenalaistaminen. Seurakunnan tulee tarjota turvallinen kasvuympäristö myös niille nuorille, jotka haastavat ja kyseenalaistavat ympärillä olevan kulttuurinsa arvoja ja perinteitä. Lapsen ja nuoren kysymyksiin on hyvä etsiä vastauksia yhdessä turvallisen aikuisen kanssa kristillisen uskon arvoista. Nuoruus on matka kohti aikuisuutta, jonka aikana nuori kohtaa monia isoja asioita. Aikuistuva ja itsenäistyvä nuori tarvitsee seurakunnan tukea ja kannustusta rakentaessaan elämää. (Kirkkohallitus 2010, 21.)

Jokelan (2004, 58) mukaan nykyaikana nuori elää pinnallisessa kulttuurissa, jossa ihmisten hengellisyys on hyvin kapeaa ja toisaalta erilaisia uskonnollisia aatteita on hyvin paljon. Nuorten arkielämässä on entistä vähemmän heidän sisäistä elämää tukevia elementtejä. Myös yhteiskunnassamme on tarjolla aiempaa vähemmän nuorten spiritualiteettia tukevia tekijöitä. Näin seurakunnan rooli nuorten elämässä nousee entistä tärkeämpään asemaan.

Saara Kinnusen (2008, 57) mukaan minäkeskeinen ja itsekäs elämäntapa on tunkeutunut nuorten maailmaan. Tommi Hoikkala (2005, 329) tekee saman havainnon, että yhteiskunnassamme on havaittavissa yksilöllistymistä erityisesti nuorten keskuudessa. Nykypäivän yksilöitymisen tuoma privatisoitumisen kulttuuri näkyy nuorten vaikeutena huomioida lähimmäinen, sitoutua, antaa omastaan tai suostua auktoriteetin ohjattavaksi (Kirkkohallitus 2012, 21). Nuorelle on kuitenkin tärkeää, että hän saa kokea kuuluvansa johonkin; esimerkiksi seurakunnan sisällä toimivaan ja rakentuvaan yhteisöön. Jollei nuori saa kokea yhteyttä muihin se aiheuttaa yksinäisyyttä ja jopa ahdistusta ja masennusta. Yhteisöllinen näkökulma on nykyaikana heikentynyt individualistisen ja elämys-hakuisen kulttuurin vahvistuessa. Mielihyvä- ja yksilökeskeisen kulttuurin vastapainona on tärkeää, että nuoren elämässä on aikuisia, jotka edustavat nuorelle rakkautta ja rajoja. (Hoikkala 2005, 332, 335.)

4 KRISTILLINEN KASVATUS

4.1 Kristillisen kasvatuksen perusta

Kristillisen kasvatuksen tehtävä on kristillisen perinteen siirtäminen, hyvän perustuksen luominen hengelliselle elämälle ja vakaumuksen vahvistaminen. Kasvatuksen päämääränä nähdään ihmisen pysyminen Jumalan läheisyydessä. Kristillinen kasvatus auttaa ihmistä tuntemaan oman elämänsä lähtökohdat ja auttaa identiteetin rakentumisessa. Kasvattajalla, kuten esimerkiksi seurakunnan työntekijällä täytyy olla Raamattuun pohjautuva ihmiskäsitys, jota hän työssään soveltaa. (Halme 2008, 186–193.)

Perinteisesti seurakunnan nuorisotyön kristillinen kasvatus on nähty rakentuvan kolmen pilarin varaan: kotona, kouluissa ja seurakunnassa tapahtuvana kasteopetuksena. Nykyään haastetta kristilliseen kasvatukseen tuo se, että entistä useampi nuori saa kotonaan vähemmän, tai ei lainkaan tukea kristilliselle kasvulle. (Kirkkohallitus 2012, 13.)

Kristillisen kasvatuksen käsite voidaan avata erilaisilla tavoilla. Keskeistä kasvatuksessa on intentionaalisuus, normatiivisuus ja vuorovaikutuksellisuus. Kasvatuksella on tietoisia tavoitteita eli intentioita, joihin pyritään koko kasvatuksen ajan. Kasvatuksen päätaivoite on saada aikaan muutosta, oppimista, kehitystä ja kasvua. Kristillisessä kasvatuksessa merkittävänä piirteenä on myös normatiivisuus eli kasvatus sidotaan aina johonkin arvopohjaan, joka kristillisessä kontekstissa sijoittuu Jumalan sanaan ja siitä nouseviin arvoihin. Normit vaikuttavat intentioihin eli millaisia arvoja kasvatuksessa halutaan välittää. (Muhonen & Tirri 2008, 64–65.)

Kristillinen kasvatus on päämääräsuuntautunutta ja arvoihin sitoutunutta toimintaa, joka toteutuu vuorovaikutussuhteessa. Kristillisessä kasvatuksessa ei ole varsinaisesti omaa pedagogiikkaa ja didaktiikka. Kasvatuksesta tulee kristillistä, kun sen tavoite ja sisältö ovat kristilliset. Kristillisen kasvatuksen perusta on uskonnollisessa kasvatuksessa, joka tulee erottaa uskontokasvatuksesta. Uskontokasvatus on uskonnolliseen tunnustukseen sitoutumatonta kasvatusta, kun taas uskonnollinen kasvatus on kasvatusta, jonka perinteet ja lähtökohdat ovat tietyissä tunnustuksissa. (Muhonen & Tirri 2008, 68, 70–75.)

Pedagogiikka tarkoittaa oppia kasvatuksesta ja didaktiikka tarkoittaa oppia opetuksesta. Pedagoginen suhde kuvaa sitä, minkälaisen roolin työntekijä ottaa suhteessa nuoreen tai lapseen ja miten hän itse sitä kuvailee. Didaktinen suhde tulee esiin työntekijän tekemissä ratkaisuihin koskien opettamis- ja oppimismenetelmiä, ympäristöä, materiaaleja ja arviointimenojeja. Kristillisen kasvatuksen menetelmiksi sopivat ihmisarvoa kasvattavat ja Jumalaa kunnioittavat lähestymistavat. Keskeistä on muun muassa auttaa lasta ja nuorta etsimään omaan elämäänsä tarkoitusta ja mielekkyyttä sekä ohjata häntä vastuullisuuteen omaa elämäänsä ja muiden elämää kohtaan. (Räsänen 2008, 288–291.)

Kristilliseen kasvatukseen kuuluu opillinen, rituaalinen, kokemuksellinen, eettis-moraalinen, huolenpidollinen ja pedagoginen ulottuvuus. Kolme ensimmäistä liittyvät hengelliseen puoleen ja kolme jälkimmäistä inhimilliseen. Opilliseen ulottuvuuteen kuuluu oppien ja uskomusten välittäminen, perinteen siirtäminen ja ylläpitäminen sekä kristillisen identiteetin vahvistaminen. Rituaaliseen ulottuvuuteen liittyvät tavat ja perinteet, kirkkovuoden juhlat ja jumalanpalveluselämä. Kokemuksellinen ulottuvuus sisältää Jumalan rakkauden ja läsnäolon kokemukset. Eettis-moraalinen ulottuvuus on arvojen välittämistä sekä oikean ja väärän opettamista. Huolenpidollinen ulottuvuus tekee kristillisestä kasvatuksesta osan arkea yhdessä kasvattajan ja kasvatettavan välisen lämpimän vuorovaikutuksen kautta. Se on rakkauden ja huolenpidon osoittamista ja lapsen kokonaisvaltaista huomioimista. Pedagogisuuteen liittyvät kasvatuksen sisällölliset ja menetelmälliset ratkaisut sekä niiden taustalla olevat periaatteet ja lähtökohdat. (Muhonen & Tirri 2008, 77–81.)

4.2 Kristillinen kasvattaja

Kasvattajan keskeisin tehtävä ja rooli on olla turvallinen aikuinen ja kristityn aikuisen esimerkki (Muhonen & Tirri 2008, 79). Psykodynaamisesti tarkasteltuna nuoren elämässä aikuiset, jotka asettavat nuorelle rajoja, kyseenalaistavat ja perustelevat näkökulmiaan ovat nuorelle tärkeitä (Hoikkala 2005, 332). Nuorten ryhmä tarvitsee ohjaajan, joka auktoriteetillaan luo ryhmään järjestyksen ja turvallisuuden tunteen. Ohjaajan etuoikeus ja samalla velvollisuus on käyttää rohkeasti sitä auktoriteettia, joka hänellä on asemansa puolesta. Ohjaajan luodessa kontaktia nuoriin, hän myös kasvattaa auktoriteettiaan ja kunnioitustaan nuorten silmissä. Auktoriteetin käyttö vaatii ohjaajalta herk-

kyyttä osata tasapainotella liian voimakkaan ja jopa pelottavan tai liian välinpitämättö-
män käytön välillä. Ääripäitä tulee välttää ja ohjaajan tehtäväksi jääkin löytää omalle
persoonalleen sopiva, mutta myös nuoria tukevan keino käyttää auktoriteettiaan. (Har-
junpää, Paananen, Parviainen & Saarainen 1994, 19.)

Kasvattaja on aina osa kasvatusta. Kristillistä kasvatusta tekevän henkilön oma olemus,
esimerkki, puheet, teot ja ulosanti ovat kaikki keskeisiä työkaluja kasvatuksessa. Kasva-
tuksen vuorovaikutuksellisuus ei kuitenkaan rajoitu pelkästään kasvattajan toimiin ja
persoonaan, vaan myös kasvatettava on merkittävässä roolissa. Kasvattajan ja kasvatet-
tavan välinen vuorovaikutussuhde on merkittävässä roolissa siinä, kuinka kasvatus on-
nistuu. Kasvatuksen intentionaalisuus ja normatiivisuus ovat erottavia tekijöitä arkipäi-
vällisen kohtaamisen ja kasvatuksen välillä. (Muhonen & Tirri 2008, 64–65.)

5 OPPIMISTEORIAT

5.1 Oppimisen lähtökohdat

Oppiminen on aktiivista toimintaa ja se on edellytys nuoren oppimiselle. Erityisesti leiriosuhteissa nuoren oppiminen ei rajoitu vain oppitunteihin, vaan nuori rakentaa jatkuvasti kuvaa uskosta, kirkosta ja seurakunnasta. Nuoret tarkkailevat ja oppivat ympäristöstä ja muista ihmisistä, heidän käytöksestään ja vallitsevasta ilmapiiristä. Leirillä tapahtuu sekä tietoista, että tiedostamatonta oppimista. Leirin ohjelmalla on siis suuri merkitys suhteessa oppimiseen. (Pruuki 2010, 56.)

Nuoret seurakuntalaisina -kehittämissasiakirjassa todetaan tärkeäksi, että leirillä käsiteltävät aiheet sidotaan lähelle nuoren arkielämää ja todellisuutta. Nuoret, jotka ovat olleet vähän mukana seurakunnan yhteydessä tarvitsevat ohjaajalta menetelmiä ja pedagogisia taitoja, jotta kirkosta voisi tulla luonteva ja helposti lähestyttävä paikka. (Kirkkohallitus 2012, 14.)

Opetuskokonaisuuden rakentaminen alkaa tavoitteiden suunnittelusta ja asettelusta. On oleellista oppitunnin onnistumisen kannalta, että tiedollisen sekä asenteisiin, taitoon ja toimintaan liittyvien ulottuvuuksien välillä säilyy tasapaino. Oppitunnin sisällön olisi tärkeää olla merkityksellistä nuorten elämän kannalta. Opettajan vastuulla on luoda sisältö, joka on relevanttia nuorten näkökulmasta ja nuori voi sen avulla rakentaa turvallisesti omaa tietämystään. (Pruuki 2010, 108, 57.)

Pruukin (2010, 56) mukaan vuoden 2001 rippikoulusuunnitelmassa ei sitouduta yhteen oppimiskäsitykseen, vaan siinä ohjataan hyödyntämään useita opetusmenetelmiä tarpeen mukaan. Kaikessa leirin kokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa on tärkeää ymmärtää nuorten maailmaa ja näkökulma, josta he maailmaa katsovat. Työntekijöiden onkin syytä erityisen tarkasti miettiä ne asiat, jotka ovat nuoren elämässä juuri silloin ajankohtaisia ja tärkeitä. Ennen leiriä kerätyt kyselylomakkeet auttavat määrittämään leiriläisten omia odotuksia ja tavoitteita leirin suhteen. Näin leirin ohjaajat tietävät olennaiset asiat, jotka otetaan huomioon jo leirin suunnitteluvaiheessa. Tämä mahdollistaa

ottamaan käyttöön asianmukaiset keinot ja oppimisteoriat, joiden avulla voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet. (Pruuki 2004, 179–180.)

Luterilainen tunnustus ohjaa kirkollista työtä. Sola scriptura -periaatteen mukaisesti seurakunnan toiminnan, kuten myös jokaisen kristityn elämän tulee pohjautua Raamattun erehtymättömään ilmoitukseen, kuten Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tunnustuksessa sanotaan:

Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että Vanhan- ja Uuden testamentin profetaaliset ja apostoliset kirjoitukset ovat ainoa sääntö ja ohje, jonka mukaan kaikki opit ja opettajat on koetettava ja arvioitava. Kirjoitettu on: ”Sinun sanasi on minun jalkain lamppu ja valkeus minun teilläni” (Ps. 119). Pyhä Paavali sanoo: ”Vaikka tulisi taivaan enkeli ja julistaisi toisin, hän olkoon kirottu” (Gal. 1). (Yksimielisyyden ohje: opin summa, perusta, sääntö ja ohje 2007, 427.)

Kristinuskon sanoma on muuttumaton, koska se pohjautuu Raamattuun. Opetuksessa tulee kuitenkin tukea ohjatusti nuorten omaa aktiivista etsimistä ja löytämistä. Taustalla on ajatus siitä, että opettaja ei voi siirtää tietoa nuoren päähän, vaan nuoren on itse ymmärrettävä se ja ennen kaikkea Pyhän Hengen on avattava sanoma ymmärrettäväksi. Kirkkoisä Augustinuksen näkemyksiä mukailleen oppijan aktiivinen ja omakohtainen älyllinen työskentely ovat edellytys totuuden löytämiselle. (Puolimatka 2005, 176.)

5.2 Konstruktivistinen oppimisteoria

Konstruktivistinen oppimisteoria painottaa nuoren omaa aktiivista oppimista, etsimistä ja löytämistä. Vuorovaikutus on myös tärkeässä roolissa, sillä sen kautta nuori voi kokea oivalluksia ja tieto muuttuu helpommin syvemmäksi ymmärrykseksi. Konstruktivistinen oppimisteoria haastaa muuttamaan tarpeen mukaisemmaksi perinteisenä pidettyjä kaavamaisuuksia, kuten 45 minuutin oppitunteja ja perinteisiä oppimistiloja, joissa opettaja puhuu luokan edessä. Konstruktivistinen malli avaa mahdollisuuksia miettiä vaapammin tarpeeseen sopivia toimintatapoja. (Pruuki & Tirri 2004, 37–38.)

Leirisuunnitelmaa tehtäessä on tärkeää, että koko ohjelmarunko saa oppihetkineen lähtökohdaksi aiheen sisällön ja oppimistavoitteet, eikä esimerkiksi rajallisia aikataulu-

ja. Tarvittaessa isoille kokonaisuuksille voi antaa enemmän aikaa ja vastaavasti pienille vähemmän. (Pruuki 2009, 65.)

Konstruointiprosessi tarkoittaa kykyä soveltaa tapahtumien merkitystä omaan elämään ja vallitsevaan aikakauteen ja ympäristöön. Oppimisen tavat voidaan luokitella neljään osaan, aktiivinen kokeileva oppiminen, konkreettinen omakohtainen kokeminen, pohdiskeleva havainnointi ja abstrakti käsitteellistäminen. Nämä neljä tapaa oppia painottuvat eri ihmisillä eri tavalla, mutta syvälliseen oivaltamiseen ja asioiden sisäistämiseen tarvitaan kaikki neljä menetelmää. (Räsänen 2008, 291.)

5.3 Kontekstuaalinen oppimisteoria

Konstruktivistiseen oppimisteoriaan liittyy myös vahvasti kontekstuaalinen oppimisteoria, jossa tuodaan esille oppimisen siirtämistä käytäntöön. Jokaisessa oppimistilanteessa pyritään siihen, että tieto ei jäisi vain kaukaiseksi teoriaksi, vaan aina kun on mahdollista, myös opetus olisi mahdollisimman käytännönläheistä. Toiminta kokonaisuudessaan pyrkii luomaan rohkaisevaa yhteishenkeä, joka luo mahdollisuuden elää myös käytännössä kristillisten hyveiden mukaan, eli lähimmäistä rakastaen. Tärkeintä on kuitenkin se, että nuoret oppivat arkielämässään turvautumaan ja luottamaan Jumalaan oman henkilökohtaisen rukouselämän kautta. (Pruuki & Tirri 2004, 41.) Erilaiset kokemukset, menetelmät ja toimintatavat avaavat rippikoululaisten silmiä näkemään asioita monista eri näkökulmista ja näin rakentamaan kuvaa kaikkein tärkeimmästä, eli uskosta Jumalaan (Pruuki & Tirri 2004, 37–38).

5.4 Sosiaalinen oppiminen

Kristillisen kasvatuksen alueilla korostuu erityisesti sosiaalinen oppiminen. Sosiaalisen oppimisen teorian keskeinen käsite on matkiminen, jossa korostuu esimerkin voima. Nuori ottaa esimerkkiä ulkoisesta ympäristöstään ja hänen elämäänsä vaikuttavista henkilöistä. Sosiaalisen oppimisen väyliä ovat havainnointi, muisti, motivaatio ja itseohjautuvuus. Uusia opittuja asioita ei pelkästään kopioida muistivarastoon, vaan niitä koetellaan ja kokeillaan käytännössä. Henkilön aikaisempi tieto ja kokemus ovat pohjana uu-

sien asioiden sisäistämiseksi. Uskonnollisessa oppimisessa esimerkiksi raamattuopetus tulee perustua oppilaiden kehitystason mukaisesti. (Räsänen 2008, 289–290.)

5.5 Monipuolinen oppiminen

Erilaiset oppijat täytyy huomioida ryhmässä myös pedagogisesti. Erilaisia oppijoita on noin 10–15 prosenttia nuorista ja heillä tarkoitetaan nuoria, joilla on todettu oppimisvaikeuksia. Ilman ymmärrystä nuoren oppimisen ongelmista tilanteet esimerkiksi leireillä voivat muuttua haastaviksi ja nuorelle uuvuttaviksi. Nuoren vaikeuksia tukien ja ymmärtäen tilanne voi kääntyä positiiviseksi ja nuori voi saada tukea ja rohkaisua, joka edistää oppimista. (Riihimäki 2005, 189–190, 193–195.)

Kaikille nuorille, ei ainoastaan erilaisille oppijoille, esimerkiksi näyttelemisen tai musiikin kautta tapahtuva oppiminen voi olla merkittävä kokemus. Erilaisten opetusmenetelmien käyttö voi syventää uskoa, luoda yhteyden tunnetta ja auttaa löytämään itsestä uusia puolia, jotka vahvistavat itseluottamusta. Musiikki vahvistaa myös kristittyjen yhteenkuuluvuuden tunnetta. Jokainen on ainutlaatuinen Jumalan luoma yksilö. Jumala on suonut jokaiselle omat lahjansa, joita voi hyödyntää elämässä. Nuorille on tärkeää tukea, rohkaista ja opastaa heitä löytämään ja käyttämään omia lahjojaan esimerkiksi seurakunnan toiminnassa. (Maukonen 2005, 166–170.)

6 LEIRITYÖ JA RYHMÄ

6.1 Leirityö

Kirkon nuorisotyön historia kiinnittyy vahvasti leirityöhön. Leirityö on tarjonnut ja tarjoaa nuorisotyöntekijöille oivallisen pedagogisen mahdollisuuden. Leirijakso on niin intensiivinen kokemus, että sen aikana saavutetaan runsaasti erilaisia oppimiskokemuksia. Leirit tarjoavat nuorille yhteisöllisyyden ja mahdollistavat pyhän läsnäolon kokemuksen. Leiriympäristössä kristillisen kasvatuksen tavoitteet tulevat helpommiksi saavutettaviksi, koska monet ulkopuoliset tekijät ovat poissuljettuja. (Kirkon keskushallinto i.a.)

Leirityö on vaativaa työtä, ja se vaatii suunnittelua. Leirillä työntekijä on kokoaikaisesti mukana toiminnassa. Työntekijän rooli leirillä on toimia nuorille esimerkkinä. Ajatuksena on, että työntekijä on läsnä koko leirin ajan. Parhaimmillaan leiri tarjoaa nuorille ja työntekijöille elämyksiä ja kokemuksia elämän eri osa-alueilta. Leirin toiminta tarjoaa myös monia mahdollisuuksia sekä vastuullisia tehtäviä nuorille. Leiriä työmuotona pidetään hyvänä kasvatuksen ja toiminnan välineenä sen kokonaisvaltaisen toiminnan vuoksi. Omien kykyjen vahvistaminen ja oppiminen on kaikille itsetuntoa tukeva kokemus. (Ketola 2002, 48–55.)

6.2 Osallisuus seurakunnan leirillä

Osallistuminen on pohjimmiltaan enemmänkin sitä, mitä ihminen tuntee ja kokee, kuin se toiminta, mitä hän tekee. Monesti ihminen kuvaa osallisuuden tunnetta sanoin; “tunnen olevani kotona” tai “olen löytänyt paikkani”. Seurakunnan toiminnassa ihmisen kuuluu tuntea kuuluvansa johonkin tärkeään, johon hän mielellään antaa aikaansa. Vastuun kantaminen osana osallisuutta nousee ajankohtaiseksi siinä vaiheessa, kun ihminen voi kokea kuuluvansa yhteisöön, jossa hän myös haluaa palvella eli tehdä jotain yhteisen hyvän eteen. Osallistuminen seurakunnan toimintaan hyödyntämällä omia vahvuuksia usein vahvistaa osallisuuden tunnetta. Oman palvelupaikan löytämisessä saattaa kuluu aikaa, jonka aikana seurakuntalainen kokeilee mahdollisesti useitakin seurakunnan

palvelumuotoja ja etsii omia vahvuuksiaan, jos ne eivät vielä ole selkeänä tiedossa. (Modéus 2014, 89–94.)

Vastuun kantaminen on oleellista seurakunnan toiminnassa. Ja vastuutehtävien tulee olla todellisia vastuita, jotta nuori haluaa niitä tehdä ja kokee olonsa tärkeäksi kantaessaan vastuuta. Vastuun saaminen tulee olla osoitus siitä, että monenlaisia ihmisiä tarvitaan. Työntekijöillä on vain mielikuvitus rajana kehittäessään uusia vastuualueita, jotta jokainen halukas voisi olla kokemassa osallisuuden tunnetta. (Köykkä 2014, 209–210.)

Nuorisotyön tavoitteena on, että nuoret tulisivat kuulluksi ja heidän osallisuutensa seurakunnassa vahvistuisi. Työtä on tarkasteltava nuorten, mutta myös työn ja työntekijän näkökulmasta, joiden kautta työtä rakennetaan niin, että nuori voi kokea osallisuutta seurakunnassa. Julistuksen kautta myös nuoret voivat päästä osallisiksi seurakunnassa. Julistus avaa oven osallisuudelle, koska sen kautta kaikki ovat samalla tavalla Jumalan rakkauden kohteita ja Kristuksen kirkon jäseniä, samanveroisessa asemassa suhteessa toisiinsa. (Kirkkohallitus 2012, 4, 15.)

6.3 Ryhmä ja ryhmäytyminen

Ihminen sosiaalisena ja elollisena olentona kuuluu luonnostaan moniin erilaisiin ryhmiin. Ihmisen ensimmäinen ryhmä on perhe, johon hän liittyy syntymän kautta. Kasvaessaan hän leikkii, opiskelee, harrastaa ja tekee töitä monissa rakenteellisesti erilaisissa ryhmissä vuorovaikutuksessa muihin. Ryhmä vaatii aikansa, jotta se kehittyy palvelemaan jäseniään. Ryhmällä on nuorille aivan erityinen merkitys. Kaveriporukat palvelevat nuoria muun muassa kotoa irrottautumisessa. Nuorten ryhmät muodostuvat keskinäisistä mielenkiinnonkohteista ja mieltymyksistä. Nuoruudessa ryhmän rakenne saattaa muuttua nopeaankin tahtiin, kun jäsenten vaihtuvuus on suuri. Usein kuitenkin ryhmillä on selkeä rakenne. Nuorten vapaasti muodostamissa ryhmissä johtajuus ratkeaa yleensä sanomattomilla keinoilla ja säännöillä. Määräaikainen ryhmäprosessi, kuten rippileiri voi olla hyödyksi nuoren kasvulle. Suljettu ryhmäprosessi sääntöineen ja rajoineen voidaan kokea tylsänä, mutta myös turvallisenä. Tällaisen ryhmäkokemuksen mahdollistamiseen tarvitaan aikuisia. Perheen ulkopuolinen aikuinen ryhmän ohjaajana voi olla nuorelle tärkeä suunnannäyttävä. (Niemistö 2004, 86–93.)

Turvallisesta ryhmästä nuori saa tukea omalle kehitykselleen ja sen avulla pystytään ennaltaehkäisemään kiusaamista, päihteiden käyttöä ja muita ongelmakäyttäytymisen muotoja. Turvallinen ryhmä vaikuttaa myös positiivisesti nuoren tunneällyn kehittymiseen ja vuorovaikutustaitojen oppimiseen. (Aalto 2000, 15.)

Jokaiselle ryhmän jäsenelle on luontaista ja tärkeää löytää oma paikka ja rooli ryhmässä. Leiriolosuhteissa nuoret muodostavat nopeasti käsityksen toisistaan ja leirin työntekijöistä suhteessa itseensä. Koko leirin ryhmädynamiikka muodostuu osittain sanallisen, mutta myös sanattoman vuorovaikutuksen kautta. Ryhmä elää jatkuvasti sisäisesti ja se tuo haasteita ryhmän toiminnan ymmärtämiseksi ja ohjaamiseksi. Jokaiselle ryhmälle muodostuvat roolit, jotka ovat osittain nähtävissä jo ryhmätoiminnan alkumetreistä lähtien. (Saarainen 2004, 131, 133, 136–138.)

Ryhmäytyminen on toiminnallisiin tehtäviin perustuva prosessi, jonka avulla ryhmän sisäinen turvallisuus kasvaa vaiheittain. Ryhmäytymisen tukeminen on prosessi, jossa ryhmän jäsenten välistä keskinäistä tuntemista, luottamusta, turvallisuutta ja viestintäkykyä tietoisesti kehitetään eri menetelmin. Ryhmäytyminen on prosessi, jonka tavoite on mahdollistaa ryhmän sisäinen vuorovaikutus, niin että ryhmän jäsenet uskaltavat avoimemmin ilmaista ajatuksiaan ja tunteitaan. Ryhmädynamiikka kehittyy, kasvaa ja muuttuu koko ajan. Ryhmä ei välttämättä kehity vain, jos sillä menee hyvin, vaan se voi kehittyä myös vaikeuksien ja yhteisten ponnistelujen kautta. (Aalto 2000, 70–73.)

Ryhmäyttämisprosessissa, kuten muussakin vuorovaikutuksessa opettajan työn perustana on ihmisarvo. Jokainen ihminen on arvokas, ainutlaatuinen, vapaa ja kunnioituksen arvoinen. (Aalto 2000, 143.)

6.4 Ryhmänohjaaja

Ryhmänohjaaja tarvitsee varmuutta ja ammattitaitoa. Tarpeellisia ominaisuuksia ryhmänohjaajalle ovat myös luotettavuus ja uskottavuus ryhmäläisten keskuudessa. Uskottavuus ei ole pelkästään luontainen kyky, vaan sen saavuttamiseksi on tehtävä paljon töitä. Ryhmänohjaajan velvollisuus on saada ryhmälle myönteinen asenne toimintaa kohtaan. Sen voi saavuttaa muun muassa tekemällä säännöt selväksi heti aluksi ja nou-

dattamalla niitä johdonmukaisesti. Ohjeiden ja sääntöjen selkeän annon jälkeen muut hyvät toimintaedellytykset syntyvät helpommin. Näin työrauha ja ryhmän ohjattavuus paranevat, jonka seurauksena myös oppimismahdollisuudet paranevat. Ohjaajan selkeä ja jämäkkä toiminta säästää ryhmän voimavaroja. (Innanen 2011, 8.)

Ohjaaja pystyy omalla toiminnallaan vaikuttamaan ryhmän turvallisuuteen ja ilmapiirin avoimuuteen. Tärkeä esimerkki, joka liittyy ryhmän vuorovaikutustaitoihin, on ohjaajan kyky olla eri mieltä. Vuorovaikutussuhteissa usein kohtaa ihmisen selkeän tarpeen olla oikeassa. Tämä perustuu siihen, että ihminen ei koe turvalliseksi myöntää olevansa eri mieltä. Ryhmän ilmapiiriin vaikuttaa ohjaajan tapa käsitellä eriäviä mielipiteitä. Jos ohjaaja esimerkiksi yrittää väkisin vakuuttaa muut omasta mielipiteestään, hän saattaa käyttäytymisellään implikoida, että muiden mielipiteet ovat vääriä. (Aalto 2000, 27, 41.)

Ryhmäohjaajan hyödyllisiin ominaisuuksiin kuuluvat tilanneherkkyys, kyky antaa toisten tunteille tilaa, kyky tunnistaa ryhmän turvallisuuden aste, kiireettömyys, välittäminen, vuorovaikutustaidot, kyky joustaa omassa toiminnassaan, yllättävien tilanteiden hallinta ja tilannekomiikka. Näiden ominaisuuksien lisäksi ryhmäohjaajan kuuluu myös tulla toimeen itsensä ja omien tunteidensa kanssa, jotta pystyy hallitsemaan niitä haastavissakin tilanteissa. (Aalto 2000, 137–140.)

Jotta ohjaaja selviää nuorten kanssa mahdollisimman hyvin, on hänen hyvä miettiä vastauksia kysymyksiin, kuten mikä on henkilökohtainen tavoite nuorten parissa työskentelemisessä? Mihin toiminnalla ja opetuksella pyritään? Ja mitä nämä nuoret merkitsevät ohjaajalle? Mietittyään kysymyksiin vastauksia, on ohjaajan helpompi lähteä rakentamaan suhdettaan leiriläisiin ja muihin ohjaajiin. (Harjunpää ym. 1994, 20.)

Tärkeää ryhmän ohjaamisessa on ohjaajan sisäinen valmius eli hänen oma riittävä kyp-syytensä ja sietokykynsä. Vaikka ryhmä kohtaisikin haastavan tilanteen, mutta ohjaaja pysyy tukena ja turvana, niin se antaa koko ryhmälle toivoa tilanteen selkeytymisestä. Nuoret haastavat ohjaajaansa monenlaisiin tilanteisiin, joissa ohjaajan haasteena on olla rento ja luonteva, mutta samanaikaisesti maltillinen ja tilannetta kontrolloiva. Tällaiset tilanteet antavat nuorelle vakuutusta ohjaajan luotettavuudesta ja samanaikaisesti yhteenkuuluvuudesta. (Niemi 2004, 98–99.)

7 TYÖN TAVOITTEET

Työmme tavoitteet ovat:

- Nuorten spiritualiteetin tukeminen.
- Nuorten keskinäisen matkakumppanuuden jatkuvuuden tukeminen.
- Leirin toteutus nuorilähtöistä.

- Henkilökohtainen tavoitteemme on saada eväitä tulevaisuuden työhön ammattilaisina.

Kolme ensimmäistä tavoitetta liittyvät hyvin kiinteästi leirin sisältöön ja toteutukseen. Työmme yksi päätavoitteista on tukea nuorten spiritualiteettia ja sen kehitystä. Luumäen seurakunnan nuorisotyössä on aikaisemmin jo ollut vahva pohja nuorten keskinäiselle matkakumppanuudelle, mutta nuoret tarvitsivat syventävää opetusta ja käytännön harjoitusta aiheesta. Leirillä on monipuolisesti mahdollisuus oppia lisää Jumalasta ja Hänen kohtaamisesta. Tähän liittyy myös olennaisesti nuorten keskinäinen matkakumppanuus, jonka jatkuvuutta leirimme tukee.

Leiri saa olla myös luomassa nuorten ja nuorisotyöntekijöiden välille syvempää suhdetta, joka itsessään kehittää ja tukee Luumäen seurakunnan nuorisotyötä. Leirimme on rakennettu siten, että Luumäen seurakunnan nuorten toiveet leirin sisällöstä on otettu huomioon. Teoriapohjamme tehtävä on tukea leirin sisältöä ja rakennetta.

Neljäs tavoite on henkilökohtainen tavoitteemme koko opinnäyteprosessille. Uskomme, että työmme tulee kehittämään meitä ammattilaisina ja saamme käyttää työmme kautta oppimiamme asioita myös tulevaisuuden työssämme kirkon nuorisotyönohjaajina.

8 YHTEISTYÖ LUUMÄEN SEURAKUNNAN KANSSA

8.1 Yhteistyöseurakunta

Etelä-Karjalassa sijaitseva Luumäen evankelis-luterilaiseen seurakuntaan kuuluu noin 4500 jäsentä, joka on noin 90 prosenttia kunnan asukasluvusta. Seurakunnassa työskentelee nuorisotyönohjaajat Anu Melkkala ja Marko Flöjt, jotka ylläpitävät seurakunnan monipuolista nuorten toimintaa. Nuorten yhteisö seurakunnassa on tiivis ja aktiivinen. Nuortenilloissa käy viikoittain noin 15–25 nuorta. (Melkkala 2013.)

Leiri järjestettiin 21.-23.3.2013 Suomen luterilaisen evankeliuminyhdistyksen leirikeskus Hietoinrannassa, jota Luumäen seurakunta käyttää talviaikaan. Leirikeskus sijaitsee Kouvolassa noin 50 kilometrin päässä Kouvolan keskustasta. (Melkkala 2013.)

8.2 Kohderyhmä

Leirin kohderyhmäksi asetettiin rippikoulun käyneet Luumäen seurakunnan nuoret, jotta leirillä säilyisi samankaltainen yhteisöllisyys, joka jo Luumäen seurakunnan nuorten toiminnassa oli muodostunut. Oletettavissa oli, että tämän kaltaiselle leirille ilmoittautuisi nuoria, joilla jo oli kristillinen vakaumus, sillä Luumäen seurakunnan nuorisotyössä oman hengellisen elämän ylläpitäminen on vahvassa roolissa. Leirille osallistui 14 nuorta, iältään 15–20 -vuotiaita. Tyttöjä osallistui yhdeksän ja poikia viisi. Viikonlopun aikana leirillä vieraili myös kolme Luumäen seurakunnan nuorta, jotka eivät päässeet osallistumaan koko leirille. (Melkkala 2013.)

8.3 Yhteistyöprosessin käynnistyminen ja eteneminen

Opinnäytetyöprosessi lähti liikkeelle keväällä 2013, kun Luumäen seurakunnan nuorisotyönohjaaja Melkkala otti yhteyttä Vörliniin. Melkkala oli huomannut Luumäen seurakunnan nuorissa kaipuuta syventää henkilökohtaista uskoa Jumalaan. Melkkala ajatteli, että leiri olisi hyvä työmuoto, jossa nuoret saisivat viikonlopun ajan olla intensiivisesti

kuulemassa opetusta ja tutkimassa omaa henkilökohtaista suhdettaan Jumalaan. Melkikalalla itsellään ei ollut resursseja suunnitella ja toteuttaa tämän kaltaista leiriä.

Heinäkuussa 2013 Vörlin esitteli opinnäytetyöideansa Taljalle ja pyysi häntä työpariksi opinnäytetyöhön. Yhdessä jatkoimme idean kehittämistä. Aluksi suunnittelutyön tuloksena muodostui ajatus kahdesta leiristä, jotka toteutettaisiin lukukauden 2014 aikana kahdessa eri seurakunnassa. Näin olisi mahdollistunut leirin kehittäminen.

Leirin teeman lähtökohdaksi muodostui neljä aihetta, joiden kautta nuori voi kohdata Jumalaa ja syventää uskoaan. Aiheet olivat: rukous, Raamattu, seurakuntayhteys ja ehtoollinen. Alustavasti valitut aiheet tuntuivat varsin laajoilta yhden viikonlopun kestäväälle leirille. Aiheita oli karsittava ja rajattava enemmän, jotta leiristä muodostuisi nuorille helposti hahmotettava kokonaisuus.

Halusimme luoda leirin, joka rakentuu nuorten lähtökohdista käsin. Päädyimme lähettämään kyselyn (LIITE 1) Luumäen seurakunnan nuorille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, mihin uskonelämään liittyviin aiheisiin seurakunnan nuoret kaipaavat opetusta ja minkälaista muuta sisältöä he kaipaavat leirille. Kyselyssä oli neljä kysymystä, joista yksi oli monivalintakysymys ja loput avoimia kysymyksiä. Lisäksi lähetimme kyselyn mukana myös 3:35 -minuutin mittaisen videotervehdyksen, jossa esittelimme itsemme, kerroimme leiristä sekä kannustimme nuoria vastaamaan kyselyyn ja tulemaan leirille.

Kyselyn pohjalta saatujen vastausten perusteella lähdimme työstämään ideapaperia ja tiedonhankintasuunnitelmaa. Esittelimme ideapaperimme 28.8.2013 pidetyssä seminaarissa. Tavoitteidemme ja tehdyn kyselyn pohjalta ymmärsimme, että olisi lähes mahdollista toteuttaa kaksi leiriä eri paikoissa. Jokainen seurakunta ja leiriryhmä ovat erilaisia. Kahden leirin toteuttaminen olisi myös ollut aikataulullinen haaste, joten luovuimme ajatuksesta kahdesta leiristä ja keskityimme suunnittelemaan leiriä pelkästään Luumäen seurakunnalle.

Tammikuussa 2014 lähdimme rakentamaan opinnäytetyösuunnitelmaa. Päätimme järjestää leiriä edeltävän orientoivan nuortenillan Luumäen seurakunnassa, joka johdattelee nuoria tutustumaan leirin aiheeseen, ja jonka kautta nuoret oppisivat tuntemaan meitä paremmin jo ennen leiriä. Nuortenilta pidettiin Luumäellä 22.2.2013.

Tammikuussa opinnäytesuunnitelmaa valmistellessa muodostui myös selkeämpi kuva työmme tavoitteista. Lopulliseen muotoon tavoitteet vahvistuivat seminaarista saadun palautteen pohjalta. Tammikuussa keskustelimme ja sovimme myös Melkkalan kanssa mahdollisimman tarkasti leiriin liittyvistä käytännön asioista, kuten taloudellisista kuluista, leirikeskuksen varauksesta, leirikeskuksen toimintatavoista sekä leiriä edeltävän nuortenillan ajankohdasta. Leirikirjeen yhteydessä lähetettiin myös turvatietolomake jokaiselle leirille ilmoittautuneelle nuorelle kotiin, jonka alaikäisten leiriläisten vanhemmat allekirjoittivat. Turvatietolomakkeessa kysyimme muun muassa lupaa ottaa leirillä valokuvia ja videoita seminaareja varten.

Alkukevään aikana työmme tärkeimmäksi teoriaosuuden näkökulmaksi nousi hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus. Opinnäytesuunnitelman hyväksymisen jälkeen aloimme työstämään työmme teoriaa ja samanaikaisesti suunnittelimme nuortenillan sekä leirin sisältöä ja rakennetta.

9 TEORIA KÄYTÄNNÖKSI – NUORTENILTA JA LEIRI

9.1 Käytännön toteutuksen lähtökohdat

Teoriaan tutustumisen jälkeen suunnittelimme ja toteutimme nuortenillan ja leirin Luumäen seurakunnalle. Teoriaosuudesta valmiina ennen leiriä oli noin kolme viidesosaa, joka ei vastannut täysin asettamiimme tavoitteita ennen prosessin alkua. Kuitenkin valmiina oleva osa teoriaa loi hyvän pohjan leirin toteutukselle.

Teoriaosuuden pohjalta työn keskeisimmiksi käsitteiksi nousivat spiritualiteetti, hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus sekä kristillinen kasvatusta, joita tarkastelimme nuorisotyön ja leirityön näkökulmasta. Leirin teemaa ”Jumalan kohtaaminen” käsiteltiin nuorille lähetetyn kyselylomakkeen (LIITE 1) tulosten perusteella, joista aiheiksi valitsimme rukous, Raamattu ja Jumalan johdatus.

Nuortenillan ja leirin runko rakennettiin niin, että kokonaisuus tukisi nuorilähtöisesti leirin tavoitteita, jotka keskittyivät Jumalan kohtaamiseen nuorten spiritualiteetin ja nuorten keskinäisen hengellisen matkakumppanuuden tukemisen kautta. Nuoret seurakuntalaisina -kehittämissasiakirjan (2012, 6) mukaan nuortentoiminnan tulee rakentua monimuotoisesti ja nykyajan nuoren tarpeet huomioiden. Otimme leiriä ja koko opinäytettä suunnitellessa ja rakentaessa huomioon myös eettiset näkökulmat ja pidimme säännöllisesti yhteyttä Melkkalaan, jotta hän tietää työvaiheistamme.

Keskeinen näkökulma oli myös nuorten taustojen ja kehitysvaiheen huomioon ottaminen. Nuori kaipaa rajoja ja rakkautta, vaikka hän on irroittautumassa perheestään kohti itsenäisyyttä (Sinkkonen 2010, 70). Käytännössä tämä näkyi siinä, että ennakkokyselyn perusteella nuorilla oli elämässään paljon kysymyksiä liittyen eri asioihin, kuten tulevaisuuteen ja ihmissuhteisiin. Erityisesti nämä aiheet halusimme huomioida käsitellessämme nuortenillan ja leirin aiheita rukous, Raamattu ja Jumalan johdatus siitä näkökulmasta, että nuoret voisivat löytää vastauksia kysymyksiinsä.

Nuortenillan tavoitteena oli luoda pohjaa ja lähtökohtia tulevalle leirille. Tarkoituksena oli saada aikaiseksi myönteinen asenne toimintaa ja leirin ohjaajia kohtaan, joka oli

edellytys toimivalle ryhmälle (Innanen 2011, 8). Puolimatkan (2005, 176) mukaan oppiminen vaatii oppilaan älyllistä ja omakohtaista työskentelyä.

9.2 Oppiminen

Pruukin (2010, 56) mukaan oppiminen on aktiivista toimintaa, joka ei rajoitu vain oppitunneille. Leiriolosuhteissa, kuten myös nuortenillassa nuori oppii ja rakentaa kuvaa kristillisyydestä jatkuvasti erilaisten tilanteiden kautta.

Oppimisteorioiksi valitsimme konstruktivistisen-, kontekstuaalisen- ja sosiaalisen oppimisteorian, koska ne tukivat parhaiten Luumäen seurakunnan nuorten lähtökohtia oppimiseen. Konstruktivistiselle oppimisteorialle ominaista on painottaa nuoren omaa aktiivisuutta oppijana sekä nuorilähtöisyyttä, valittaessa oppimisympäristöä ja toteutus-tapoja. Kontekstuaalinen oppimisteoria painottaa oppimisen siirtämistä käytäntöön ja sosiaalisessa oppimisessa korostuu ympäristön esimerkin voima ja vuorovaikutus. (Pruuki & Tirri 2004, 37–38 & Räsänen 2008, 289.) Esimerkiksi QuietTime -hetkiin valitsimme toimintaympäristöksi rannassa sijaitseva kodan, joka toi vaihtelevuutta oppimisympäristöön.

Oppihetket rakennettiin niin, että oppiminen voisi tapahtua mahdollisimman monella eri tavalla yksin ja ryhmässä: tiedon, tekemisen, vuorovaikutuksen ja olemisen kautta. Oppihetkiä rakennettiin keskustelemaan ja osallistamaan suuntaan, jonka kautta tarjottiin nuorelle mahdollisuus rakentaa omaa ymmärrystä ja tietämystä aikaisemman tiedon pohjalle. Nuorilla oli mahdollisuus kysyä ja kommentoida asioita ja he käyttivät myös tilaisuuden hyödyksi. Leirillä ja nuortenillassa käsiteltiin asioita niin, että aiheet olisivat käytännönläheisiä ja nuoret voisivat siirtää asiat käytännön elämään. Teoriassa tätä kutsutaan konstruointiprosessiksi, joihin nuoria pyrimme ohjaamaan (Räsänen 2008, 291). Oppihetket ja nuortenillan opetus eivät siis noudattaneet tarkoin yhtä oppimisteoriaa, vaan opetuksessa hyödynnettiin useita teorioita. Tätä toimintamallia tuodaan esille myös vuoden 2001 rippikoulusuunnitelmassa “Elämä, usko rukous” (2001, 10–11).

Merkittävä työ oppituntien onnistumisen kannalta oli asettaa ennalta selkeät tavoitteet oppihetkille ja selvittää nuorten lähtökohdat oppimiselle. Leirillä yhden oppihetken pi-

tuus oli 1.5 tuntia, jonka arvioimme olevan sopiva aika aiheen monipuoliselle käsittelylle. Tärkeää oli myös luoda sopiva tasapaino oppihetkien ja muiden ohjelmien välille, jotta toiminta oli nuorille mielekästä ja relevanttia. (Pruuki 2010, 108, 57.)

9.3 Hartaus- ja jumalanpalveluselämä

Leirin hartaus ja jumalanpalveluselämä pyrittiin toteuttamaan mahdollisimman monipuolisesti, joka on edellytys nuoren spiritualiteetin kehitykselle (Kirkkohallitus 2012, 15). Toteutimme leirin aikana ja nuortenillassa monipuolisesti hartauksia, rukoushetkiä ja erilaisia hiljentymishetkiä yksin ja yhdessä, joiden kautta nuoret pääsivät miettimään omaa elämäänsä suhteessa Jumalaan. Tilanteisiin liittyi eri keinoin toteutettuna Raamattu, rukous, musiikki, hiljentymisen ja vuorovaikutus.

Esimerkiksi musiikki erilaisissa tilanteissa on tärkeä osa pyhän kohtaamista ja nuoren osallisuuden kokemista ryhmässä (Pruuki 2010, 105). Hartaus- ja jumalanpalveluselämän suunnittelussa huomioimme nuorten lähtökohdat, kuten kehitysvaiheet ja mahdollisesti erilaiset ajattelutavat. Jokaisella nuorella on oikeus elää seurakunnassa uskoa todeksi ja saada kasteopetusta. (Kirkkohallitus 2010, 4, 19, 33 & Pruuki 2010, 51.)

Nuoren hengellisyys tarvitsee aikaa kehittyäkseen. Erilaisten hartausmuotojen tarkoituksena oli ohjatusti luoda vapaus etsiä, kysellä ja löytää vahvistusta omaan uskonelämään. (Tuominen 2005, 39.) Kristillisen näkökulman mukaan spiritualiteetin vahvistajana ja ihmisen pyhittäjänä toimii Pyhä Henki (Raunio 2003, 21). Kristillisen uskon mukaan Jumala synnyttää ja ylläpitää uskoa ja näin ollen leirillä halusimme pitää esillä paljon Jumalan sanaa eri muodoissa.

9.4 Nuoren hengellisen elämän tukeminen

Älä kulje edelläni, en ehkä pysy perässä. Älä kulje jäljessäni, en ehkä löydä tietä. Kuljetaan rinnakkain. (Kuopion ev. lut. seurakunnat, i.a.)

Leirimme ja koko opinnäyteprosessimme tärkeimmäksi teemaksi nousi matkakumppanuus ja hengellinen ohjaus. Teoriaosuudessa käsittelemme laajasti hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta. Puhuessamme työssä hengellisestä ohjauksesta painotamme Välimäen (2006, 204) määritelmää, jonka mukaan hengellinen ohjauksen lähtökohta on persoonallinen suhde Jumalaan. Teoriaa valmistaessamme ymmärsimme, kuinka jokainen kristitty, erityisesti nuori tarvitsee hengellisen elämän kehityksen tueksi toisia ihmisiä.

Terhi Paanasen (2008, 32- 34) mukaan monet nuoret pohtivat elämän suuria kysymyksiä liittyen esimerkiksi pahuuden ongelmaan, Jumalan olemassaoloon ja elämän tarkoitukseen. Tärkeää on, että seurakunnassa pystyy yhdessä muiden nuorten ja ohjaajien kanssa pohtimaan elämän suuria kysymyksiä. Esimerkiksi leirillä tällaiseen tarjoutuu hyvä mahdollisuus. Tämä luo turvallisen olon ja tunteen siitä, että nuori ei ole yksin kysymystensä kanssa, vaan on muiden matkalaisten seurassa elämän tiellä.

Leirin matkakumppanuuden teema toi mukanaan myös sielunhoidollisen ulottuvuuden, joka tapahtui yhteisen hartaus- ja jumalanpalveluselämän harjoittamisen ja matkakumppanuuden myötä. Leirimme avulla halusimme olla tukemassa Luumäen seurakunnan nuorten keskinäisen matkakumppanuuden jatkuvuutta sekä vahvistaa Melkkalan ja Flöjtin suhdetta nuoriin hengellisinä ohjaajina. Hengellinen ohjaus on mielletty enemmän auktoriteettiin perustuvaksi, jossa vanhempi ja kokeneempi auttaa nuorta kokematon. Nykyään myös hengellinen ohjaus nähdään enemmän rinnalla kulkemisena (Häyrynen 2006, 154). Leirillä pyrimme tarjoamaan nuorelle myös mahdollisuutta hengelliseen ohjaukseen.

Konkreettisesti leirimme sisällöstä hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta tukivat hartaushetket, joihin tavoitteiksi olimme asettaneet nuorten hengellisen matkakumppanuuden tukemisen. Erityisesti aamuhartaudet eli QuietTimet, joissa Melkkala jakoi nuoret pareihin ja heille annettiin kysymyksiä ja raamatunkohtia päivän opetuksiin liittyen yhteiseksi pohdittavaksi. Nuoria ohjeistettiin myös rukoilemaan toistensa- ja keskustelujen aiheiden puolesta yhdessä. Myös iltahartauksien päätteeksi oli mahdollisuus jäädä rukoilemaan ja hiljentymään joko yhdessä jonkun kanssa tai yksin. Näiden lisäksi oppihetkissä sivuttiin aihetta useaan kertaan eri näkökulmilta. Myös esimerkiksi vapaa-ajan

aktiviteetit ja iltaohjelmien sisältö tukivat omalta osaltaan matkakumppanuutta, koska niiden avulla syvennettiin ryhmähenkeä ja luottamusta toisiin.

Kristillinen kasvatusta on myös yksi opinnäytetyömme avainsanoista. Koko leirimme oli kristillistä kasvatusta toteutettuna monin eri keinoin. Kristilliseen kasvatukseen kuuluu opillinen, rituaalinen, kokemuksellinen, eettis-moraalinen, huolenpidollinen ja pedagoginen ulottuvuus. Kolme ensimmäistä liittyvät hengelliseen puoleen ja kolme jälkimmäistä inhimilliseen. (Muhonen & Tirri 2008, 77.) Leirimme tuki jokaista ulottuvuutta monipuolisen sisältönsä vuoksi. Erityisesti opilliseen ulottuvuuteen kuuluva kristillisen identiteetin vahvistaminen näkyi nuortenillassa ja leirillä.

Opinnäytetyössämme havaitsimme myös, että nuorten lähtökohdista käsin rakennetun leirin myötä nuorten osallisuuden rooli vahvistui hengellisen matkakumppanuuden kautta. Seurakuntakontekstissa osallisuus ja sen kokeminen voi toteutua hengellisen matkakumppanuuden kautta. Tähän tosiasiaan havahtuimme vasta kirjoittaessamme raporttia, joten ajatelimme, että siinä olisi paljon mahdollisuuksia kehittää tulevaisuuden seurakunnan nuorisotyötä.

9.5 Leirin muu ohjelma

Iltaohjelmissa pyrimme tuomaan esille yhteisöllisyyden ja osallisuuden näkökulmaa, jotka tukivat leirin kokonaisuutta erityisesti ryhmän ja sen toiminnan näkökulmasta. Leirit tarjoavat nuorille yhteisöllisyyden ja mahdollistavat pyhän läsnäolon kokemuksen (Kirkon keskushallinto i.a.).

Parhaimmillaan leiri tarjoaa nuorille ja työntekijöille elämyksiä ja kokemuksia elämän eri osa-alueilta. Leiritoiminnan monimuotoisuus avaa hyviä kasvatuksellisia mahdollisuuksia yhteyden kokonaisvaltaisen toiminnan kautta. Omien kykyjen vahvistaminen ja oppiminen ovat tärkeitä itsetuntoa kasvattavia kokemuksia. (Ketola 2002, 48–55.)

Leirin iltaohjelmat olivat rikas osa leiriä ja siellä tapahtunutta oppimista, kuten Pruuki (2010, 56) tuo esille Rippikoulun pikkujättiläinen kirjassaan. Iltaohjelmien kautta aiheita tarkasteltiin monista eri näkökulmista. Erilaiset, perinteisestä oppimisestä eroavat

hetket voivat olla joillekin nuorille erityisen merkittäviä oppimiskokemuksia, varsinkin jos taustalla on oppimisvaikeuksia (Maukonen 2005, 166). Iltaohjelmien kautta mahdollistui leiriläisten osallistuminen iltaohjelman tekoon, joka vahvisti leirin osallisuutta. Iltaohjelmat pyrittiin järjestämään erilaisissa olosuhteissa verrattuna muihin päivän ohjelmiin. Niiden suunniteltiin olevan myös yhteishenkeä kasvattavia sekä rentouttavan vaihtelun tuomista välillä syvälistenkin leirillä käsiteltyjen aiheiden läpikäyntiin.

Turvallinen ja toimiva ryhmä ovat suuri voimavara, joka tukee nuoren kehitystä. Jokaiselle ryhmän jäsenelle on tärkeää löytää oma paikkansa ryhmässä (Saarainen 2003, 131). Ryhmäytyminen on toiminnallisiin tehtäviin perustuva prosessi, jonka edistämässä ryhmän ohjaaja on suuressa roolissa (Aalto 2000, 15, 70).

Nuortenillan ja leirin ensimmäisen iltaohjelman tarkoituksena oli ryhmäytyminen. Suunnittelimme toteutuksen niin, että voisimme saada kontaktin Luumäen seurakunnan nuoriin, jotka olivat jo valmis ryhmä. Yritimme erilaisten toiminnallisten leikkien ja ohjelmien kautta saada aikaa turvallista ja sallivaa ilmapiiriä, joka olisi ideaali leirin kannalta.

Ryhmäytymisen tavoitteena meillä oli luoda kontakti nuoriin ohjaajana, johon luottaa ja joka pitää tilanteen hallussa. Ryhmänohjaajan velvollisuutena on saada ryhmälle myönteinen asenne toimintaa kohtaan sekä turvallinen ja avoin ilmapiiri (Aalto 200, 27 & Innanen 2011, 8).

10 NUORTENILTA JA LEIRI

10.1 Nuortenilta

Lauantaina 22.2.2014 kello 18:00 alkaen pidimme Luumäen seurakunnassa nuortenillan, joka orientoi nuoria leiriä varten. Nuorteniltaan osallistui Melkkalan ja Flöjtin lisäksi 17 nuorta. Nuortenillan sisältöön olimme suunnitelleet muutaman ryhmäyttävän tutustumisleikin. Olimme myös valmistelleet PowerPoint esityksen itsestämme, jossa oli viisi kuvaa meistä molemmista. Kuvat kertoivat elämästämme ja luonteenpiirteistämme jotain, joiden avulla nuoret saivat käsityksen siitä, ketkä ovat vetämässä leiriä.

Nuortenillan aiheena oli Jumalan kohtaaminen eri keinoin, mutta erityisesti keskityimme leirin aiheisiin tutustumiseen. Nuortenillassa käsitelimme aiheita kuitenkin niin, että ne sopivat myös nuorelle, joka ei ole tulossa leirille tai jostain syystä ei pystynyt osallistumaan nuorteniltaan, mutta on tulossa leirille.

Nuortenillassa ohjasimme osallistavan posterityöskentelyn, jossa nuoret saivat itse kirjoittaa henkilökohtaisia keinojaan kohdata Jumala. Esille nousivat perinteisten rukouksen ja Raamatun lisäksi nuorten lukuisat harrastukset, kuten tanssiminen, musiikki ja piirtäminen. Posterityöskentelyn jälkeen kävimme jokaisen kohdan yksitellen läpi. Kerroimme, kuinka jokainen voi palvella Jumalaa omilla lahjoillaan.

Vörlin oli valmistellut posterityöskentelyn alkuun noin 15 minuutin alustuksen, joka johdatti nuoria samalla myös leirin teemaan; Jumalan kohtaaminen. Posterin läpikäynnin jälkeen Talja piti noin 30 minuutin opetuksen Jumalan kohtaamisen eri mahdollisuuksista. Opetuksessa käsiteltiin pääasiassa Raamattua, rukousta ja jokaisen henkilökohtaisia lahjoja, eli osittain kyselyssä nousseita teemoja. Iltapalan jälkeen Vörlin piti iltahartauden aiheesta Jumalan lupaukset.

Koko ilta oli mielestämme erittäin onnistunut. Nuoret ottivat meidät vastaan avoimesti. Nuortenillassa tuli esille seurakunnan nuorisotyön haasteita ja erityispiirteitä, joita käsitelimme Melkkalan kanssa ennen ja jälkeen nuortenillan. Se auttoi pääsemään paremmin sisälle Luumäen seurakunnan nuorten toimintaan ja myös valmistautumaan leiriin.

Kokonaisuudessaan nuortenilta oli toimiva osa leirille valmistautumista ohjaajille ja nuorille. Nuortenillan roolia leirin kokonaisuudessa ei ollut tarkoitus kuitenkaan korostaa liikaa.

10.2 Leiri

Saavuimme Hietoinrannan leirikeskukseen niin, että ehdimme käydä Melkkalan ja Marko Flöjtin kanssa läpi leirikeskuksen tilat sekä leiriohjelman (LIITE 3) ennen leirin alkua kello 18:00. Opiskelija Mirkka Hirvikangas ei päässyt osallistumaan vielä alkupalaveriin, mutta hänelle kerroimme läpikäytyt asiat myöhemmin. Leiriläisten ilmoittautumisen ja majoittumisen jälkeen aloitimme kertaamalla yleiseen turvallisuuteen liittyvät asiat.

10.2.1 Oppihetki - Raamattu

Oppihetken tavoitteet: Antaa nuorille eväitä lukea ja tutkia Raamattua Jumalan erityisenä ilmoituksena.

Ensimmäisestä oppihetkestä vastasi Vörlin. Oppihetken aihetta Raamattu käsiteltiin Jumalan kohtaamisen näkökulmasta eli kuinka Raamatun kautta Jumala puhuu ihmiselle. Opetukseen Vörlin oli valmistellut PowerPoint -esityksen, joka auttoi leiriläisiä seuraamaan opetuksen kulkua ja kokonaisuutta.

Opetus koostui perinteisen opettamisen lisäksi toiminnallisesta osuudesta, lyhyestä videosta ja musiikkikappaleesta ja koko opetuksen vaiheittain etenevästä toiminnallisesta harjoitteesta. Harjoitteessa nuorten piti etsiä kyseisen aiheen mukainen lappu leirikeskuksesta, joka oli etukäteen kätkeyty.

Oppihetken toiminnallisuutta lisättiin myös sillä, että vapaaehtoiset leiriläiset saivat lukea ääneen pääsääntöisesti kaikki opetuksessa olevat raamatunkohdat. Musiikkikappale oli Mikko goes to Heaven -yhtyeen kappale ”Sana Jumalan” ja video kertoi lyhyesti Raamatun kertomuksen kahdesta rakentajasta, jotka sopivat opetuksen teemaan hyvin.

Tunti vastasi odotuksia hyvin ja nuoret jaksoivat hyvin keskittyä. Haasteena Vörlin koki videon heikon näkyvyyden ja sen, että muistiko Vörlin antaa nuorille tarpeeksi osallistavaa ja keskustelemaa ilmapiiriä koko opetuksen ajan.

10.2.2 Oppihetki - rukous

Oppihetken tavoitteet: Rukouksen merkityksen ja monipuolisuuden hahmottaminen ja henkilökohtaisen rukouselämän rikastuminen.

Taljan pitämä oppihetki alkoi yhteisellä rukouksella, jonka tarkoitus oli heti tuoda aihe mahdollisimman käytännön läheiseksi. Opetukseen kuului myös PowerPoint -esitys opettavien asioiden havainnollistajana. Toiminnallisena osuutena oli tehtävä, jossa leiriläiset jaettiin sattumanvaraisesti kahteen ryhmään, joissa heidän piti koota aiheeseen liittyvä raamatunkohta sanoista, joita oli paperinpalasilla. Palasista muodostui palapelin omaisesti raamatunkohta. Tehtävä tehtiin kolmeen kertaan oppihetken eri vaiheissa ennen käsiteltävää raamatunkohta. Haasteeksi nousi nuorten osallisuus, koska loppupuolella nuorista oli aistittavissa väsymystä.

10.2.3 Oppihetki - johdatus

Oppihetken tavoite: Antaa avaimia ymmärtää omaa elämää Jumalan suunnitelmissa.

Oppihetken aiheesta johdatus suunnittelimme ja toteutimme yhdessä. Vörlin oli valmisteellut opetuksen johdatuksen teemasta ja Talja oli opetusosuudessaan keskittynyt kahteen teeman johdatuksessa, jotka olivat Jumalan antama viisus ja koettelemukset.

Olimme aikaisemmin pyytäneet Flöjtiä ja Hirvikangasta miettimään noin viiden minuutin todistus puheenvuoron, kuinka Jumala on johdattanut heitä omassa elämässä. Opetusta tuki myös toiminnallinen työskentely, jonka teetimme nuorilla aivan aluksi. Heille jaettiin paperi, jossa oli jana, johon heidän oli tarkoitus merkitä elämänsä merkittävimpiä hetkiä. Elämänjanatyöskentelyn opetuksena oli havainnollistaa sitä, että Jumala toi-

mii jokaisen henkilökohtaisessa elämässä, historiassa. Opetuksen aikana kehotimme nuoria myös kirjoittamaan itselleen kirjeen tulevaisuuteen.

10.3 Hartaudet

Leirin aikana pidimme hartauksia yhteensä neljä kappaletta. Jaoimme hartauksien veto-vastuut puoliksi. Hartauksien tavoitteiksi asetimme nuorten hengellisen matkakumppanuuden tukemisen, hiljentymisen sekä Jumalan kohtaamisen Raamatun ja rukouksen kautta. Kaikissa hartauksissa oli lisäksi mukana yhteislauluja.

Iltahartaudet toteutettiin päivän päätteeksi. Iltaisin istuuduimme piiriin ja sytytimme kynttilöitä hiljentymisen merkiksi. Hartaudet alkoivat alkurukouksella ja yhteislauluilla. Kun nuoret olivat rauhoittuneet ja hiljentyneet hartauteen pidimme vuoroiltoina todistuspuheen, jossa molemmat kertoivat omasta elämästään ja uskosta Jeesukseen.

Todistuspuheiden tarkoituksena oli, että leiriläiset oppivat tuntemaan meitä paremmin. Toisaalta myös omat kokemuksemme saattoivat toimia nuorille ikään kuin peilauspintana, heidän käydessään läpi samoja elämän- ja uskonkysymyksiä. Ajattelimme myös, että todistusten jakaminen vahvistaisi leiriläisten luottamussuhteen syntymistä ohjaajia kohtaan.

Lauantaiaamun QuietTimessä Talja piti aiheeseen johdattelevan hartaushetken aiheesta Jumalan huolenpito. Taljan osuuden jälkeen nuoret jaettiin pareihin ja heille annettiin kysymyksiä hartauden aiheeseen liittyen ja Raamatun kohtia, joista heidän piti yhdessä keskustella. Noin puolentunnin jälkeen kokoonnuttiin takaisin saliin, jossa Talja kysyi keskustelusta nousseita ajatuksia tai kysymyksiä, joista keskustelimme yhdessä kaikkien kanssa.

Sunnuntiaamun QuietTimestä vastasi Vörlin. Aiheena oli Jumalan johdatus, joka oli myös päivän opetuksen aiheena. Ennen pareihin jakautumista ja hajaantumista Vörlin piti pienen aiheeseen johdattelevan hartaushetken koko leirille. Hartaushetken jälkeen nuoret jaettiin samoihin pareihin kuin edellisenä aamuna ja heille jaettiin Vörlinin val-

mistelemat kysymykset ja Raamatunkohdat. QuietTimen yhteinen purku kokosi taas ajatuksia ja pohdintoja.

10.4 Iltamat

Lauantai-illan iltamat olimme suunnitelleet toteutuvan siten, että ensimmäinen tunti olisi rennompaa ohjelmaa, joka sisälsi ohjaajien ja leiriläisten sketsejä, laulua ja leikkiä. Tämän osuuden jälkeen oli iltapala, jonka olimme suunnitelleet syövämme salissa mukavan tunnelman säilyttämiseksi, mutta totesimme, että iltapala tarvikkeiden kuljetus olisi koitunut liian hankalaksi, joten söimme iltapalan ruokatilassa.

Se kuitenkin osoittautui hyväksi vaihdoksi, sillä selkeä tilan vaihtaminen jakoi iltamat selkeästi kahteen eriluonteiseen tilanteeseen. Iltapalan jälkeen pääsi hyvin alkamaan illan hartaampi osuus, jolloin sytytimme kynttilät saliin ja tunnelma luotiin rauhallisemmaksi. Tämä osuus alkoi kahden leiriläisen koskettavalla esityksellä, jossa oli pianon säestyksellä tanssiesitys. Sen jälkeen jatkoimme yhteisellä rukouksella. Nuoret olivat aikaisemmin toivoneet kuulumiskierrosta, joka heillä on seurakunnan nuortenillassa tapana käydä. Jokainen sai tässä välissä kertoa viikon tapahtumista ja omista tuntemuksistaan leiriä ja mennyttä viikkoa kohtaan.

Olimme antaneet eräänlaisen kotiläksyn nuorille jo nuortenillassa Luumäellä, että toivoisimme heidän mieltävän jonkin Raamatunkohdan, kiitosaiheen tai muun asian, joka oli heitä koskettanut viime aikoina. Nyt he saivat jakaa sen yhdessä kaikille. Tämä hetki oli todella rohkaiseva, sillä saimme huomata, kuinka Jumala toimii nuorten elämässä ja kuinka he ovat saaneet lohtua ja iloa Raamatusta sekä yhteisistä kokemuksista seurakunnan keskellä. Tämän jälkeen rukoilimme yhdessä kaikkien puolesta, jotka esirukousta toivoivat, joka myös oli todella yhteisöllinen ja hyvä hetki.

10.5 Muu ohjelma

Lauantaina iltapäivällä oli leiriolympialaiset, joissa leiriläiset kilpailivat samoissa ryhmissä, joiden kanssa he suunnittelivat edellisen illan sketsit. Olympialaisissa oli viisi

rastia, joissa jokaisella oli yksi ohjaaja. Jokaiselle rastille oli annettu aikaa 10 minuuttia. Ryhmällä oli mukanaan rastipassi, johon ohjaaja merkitsi ylös rastilta saadun tuloksen. Rastit olivat sijoiteltu leirikeskuksen alueelle. Aikaa koko olympialaisiin olimme varanneet 1,5 tuntia

Lauantai-iltana oli vapaa-aikaa, jonka aikana oli mahdollisuus käydä rantasaunassa ja avannossa uimassa. Saunavuorot olivat peräkkäin ja niiden ohella vietimme yhteistä aikaa leiriläisten ja ohjaajien kanssa. Leiriläisistä muutama halusi myös suunnitella uuden sketsin lauantain iltaohjelmaan. Vapaa-ajalla saimme myös mahdollisuuden tutustua paremmin leiriläisiin.

Sunnuntaina oli loppurinki, jossa kävimme läpi jokaisen tuntemuksia leiristä ja siinä hetkessä monet antoivat myös suullista palautetta meille leirin toteutuksesta. Tiivistettynä leiriläisten ajatukset olivat kiitolliset, mutta haikeat, sillä leiri oli ollut hyvä, hauska ja antoisa ja oli ikävä, kun se kesti vain viikonlopun. Pystyimme ohjaajien kanssa yhtymään näihin ajatuksiin ja tunnetiloihin täysin. Päätimme loppuringin yhteiseen rukoukseen ja halirinkiin. Kerroimme myös nuorille, että aiomme lähettää heille toukokuun aikana kirjeen, jossa on leirikuva ja henkilökohtainen kiitoskirje jokaiselle leiriläiselle.

11 PALAUTE

11.1 Palautteen kerääminen ja sisällönanalyysi

Palautteen kerääminen oli opinnäytetyön yksi tärkeimmistä asioista, koska sen kautta pääsimme mittaamaan tavoitteidemme toteutumista. Samalla koimme palautteen keräämisen haastavaksi. Keräsimme leiriläisten palautteen leiristä palautelomakkeella ja havainnoimalla.

Havainnoinnin kautta hahmotamme ympäristöämme ja pyrimme löytämään syitä toiminnalle ja tapahtuneelle. Myös yhteisö tai pieni ryhmä kokonaisuutena voi olla havainnoinnin kohteena. Havainnoidessa on tärkeää ottaa huomioon havainnoitavien ihmisten erilaiset taustat. Havainnointia tehdessä havainnoijan tärkein työväline on oma persoona. Tavallista on, että havainnointi yhdistetään kohderyhmän osallistumiseen. Tämä mahdollistaa kuulon ja näkemisen kautta tehtävän havainnoinnin lisäksi myös tunteiden huomioon ottamisen. Havainnoinnissa tärkeää ovat muistiinpanovälineet, jotta tieto ei ole pelkästään havainnoijan muistin varassa. (Grönfors 2001, 124-125, 131, 134.) Leirin aikana kirjoitimme havaintojamme ylös. Pyrimme myös nuortenillan pohjalta ja leirin aikana huomioimaan nuorten taustoja ja lähtökohtia leirille osallistumisessa.

Havainnoinnin lisäksi keräsimme leiriläisiltä palautetta palautelomakkeella, jossa oli yhdeksän suljettua kysymystä, joista neljään pyysimme perusteluita vastaukselle. Lisäksi lomakkeessa oli yksi avoin kysymys ja vapaan sanan kohta (LIITE 4). Palaute kerättiin samanaikaisesti jokaiselta leiriläiseltä ja he saivat käyttää siihen valitsemansa ajan. Päädyimme tämän kaltaiseen palautekyselyyn sen vuoksi, että sen avulla pystyisimme kattavimmin mittaamaan leirimme tavoitteiden toteutumista. Palautekyselyä laatiessamme ja leirillä havainnoidessamme pyrimme pitämään tässä kappaleessa mainitut teoriat mielessämme.

Raine Vallin (2001, 100) mukaan kyselylomakkeen kysymykset pitää olla huolella suunniteltuja, jotta ne ymmärrettäisiin samalla tavalla kuin kyselyn laatija ne on tarkoittanut. Kysymysten tulee siis olla yksiselitteisiä ja niitä lähdetään rakentamaan tavoittei-

den mukaisesti. Kysymysten sanamuoto kannattaa muotoilla aina vastaajalle henkilökohtaiseksi.

Kyselylomakkeen hyvä puoli on se, että kyselyn laatija ei vaikuta läsnäolollaan ja olemuksellaan vastauksiin, toisin kuin esimerkiksi haastattelutilanteessa. Kyselyn luotettavuuteen vaikuttaa myös se, että se on sama jokaisella vastaajalle. Huono puoli taas on se, että vastaajalla ei välttämättä ole mahdollisuutta saada lisäinfoa kysymyksiin, jolloin niiden väärinymmärtämisen riski suurenee. Lisäksi vastaaja saattaa kyselylomakkeeseen vastata huolimattomasti tai jättää vastauksia vajaiksi. Tätä voidaan ehkäistä kyselyn huolellisella ohjeistamisella. (Valli 2001, 102.)

Osallistumiseen ja havainnointiin perustuva raportointi pohjautuu henkilökohtaisiin kokemuksiin ja vuorovaikutukseen havainnoijan ja kohderyhmän välillä. Raportoinnissa on tärkeää säilyttää havainnoinnin tulokset mahdollisimman muuttumattomina, jotta lukija voisi ymmärtää, mistä havainnoinnissa on kysymys. (Grönfors 2001, 139.)

Analysoidessamme havaintoja ja kyselylomakkeen tuloksia käytimme sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysia voidaan käyttää kvalitatiivisen eli laadullisen aineiston analysointi menetelmänä. Sisällönanalyysi on tutkimusmenetelmä, jonka avulla voidaan muodostaa tuloksia tutkimuskohteesta saadusta tiedosta. Tutkittava aineisto voidaan kerätä esimerkiksi havainnoimalla tai haastatteleamalla. Sisällönanalyysin tulee olla systemaattisesti ja objektiivisesti relevanttia. (Anttila 1998.)

Analysoimme palautteen sisällön induktiivisella päättelyllä, joka on tyypillistä laadullisen aineiston analysoinnissa. Induktiivisessä päättelyssä pyritään löytämään esille nousevia tärkeitä teemoja, jotka antavat suuntaa aineiston analysoinnissa ja tulosten muodostamisessa. Induktiivisellä päättelyllä ei kuitenkaan voida saada aikaiseksi objektiivista totuutta, sillä uusi havaintoaineisto voi kumota aikaisemman yksittäisistä havainnoista tehdyt päätelmät. (Ylemmän AMK- tutkinnon metodifoorumi i.a.) Kerätyn palautteen objektiivisuutta on vaikea todentaa täysin. Leirillä kerätty palaute perustuu ohjaajien havainnointiin, sen tulkitsemiseen ja palautelomakkeen tietoihin, jonka tuloksiin vaikuttavat monet eri tekijät, jotka ovat syytä huomioida.

11.2 Ohjaajien palaute

Leirin ohjaajat, Melkkala, Flöjt ja Hirvikangas antoivat meille palautteen suullisesti yhteisessä palautepalaverissa heti leirin jälkeen. Nauhoitimme palaverin kokonaisuudessaan, jotta voimme sen käydä läpi myöhemmin.

Ensimmäiseksi meille suullisen palautteen antoi Hirvikangas. Hirvikankaan mielestä kaikki leirillä oli sujunut hyvin. Hän oli tyytyväinen, kun otimme leirin aikana huomioon leiriläisten toiveita, joita emme etukäteen olleet suunnitelleet ohjelmaan. Hirvikangas antoi myös positiivista palautetta QuietTimesta, jonka hän koki myös rakentavana (Hirvikangas 2014). Me puolestamme koimme Hirvikankaan mukana olon erittäin positiivisena ja olimme jopa hiukan yllättyneitä, kuinka hyvin leiriläiset ottivat Hirvikankaan mukaan joukkoonsa, vaikka he näkivät toisensa ensimmäistä kertaa vasta leirillä.

Seuraavaksi palautetta antoi meille Flöjt, sillä Melkkala halusi antaa palautteensa viimeisenä. Suullisena palautteena Flöjt ajatteli leirin kokonaisuuden olevan todella hyvä. Erityisesti Flöjt oli mielissään perjantain rennosta tunnelmasta, jonka onnistuimme luomaan omalla rennolla asenteellamme. Flöjt antoi myös palautetta oppihetkiemme pituudesta, joista hän yhden oli kokenut tuntuvan hiukan liian pitkältä, sillä nuoret olivat vaikuttaneet hiukan levottomilta pitkän istumisen jälkeen. Mutta oppihetkemme olivat hänen mielestään olleet monipuolisia. Myös QuietTime oli Flöjtin mielestä rauhallinen ja hyvä aloitus aamulle. (Flöjt 2014.)

Flöjt ja Melkkala olivat molemmat kokeneet leirin upeana mahdollisuutena kohdata nuoria tavalla, joka seurakunnan viikkotoiminnassa ei ole aina mahdollista. Leirillä he saivat kohtaamiseen mahdollisuuden, koska me vedimme ja toteutimme koko leirin ja pidimme huolta aikataulujen toteutumisesta. Nuoret myös nauttivat tästä asetelmasta, että heidän nuorisotyöntekijänsä pystyivät keskittymään heihin paljon enemmän kuin yleensä seurakunnan viikkotoiminnassa. Talja erityisesti koki Flöjtin läsnäolon leirillä vahvistavana, sillä kaksi miesohjaaja oli todella tarpeellista, jotta jokainen poika leirillä tuli kohdatuksi. Myös vetotiimiä ajatellen Flöjt toi oman tärkeän osansa päätöksen teossa ja järjestyksen pitämisessä.

Melkkala opinnäytetyömme yhteistyöhenkilönämme oli kirjoittanut palautetta itselleen ylös koko leirin ajan. Hän kävi palautteen läpi kronologisessa järjestyksessä. Erityisiä positiivisia mainintoja Melkkalan palautteesta olivat nuorten osallistamisen runsaus, joka tuli ilmi leikeissä, vapaa-ajan toiminnassa, opetuksissa ja ohjelman luomisessa. Ja näin myös hengellisen matkakumppanuuden teeman toteutuminen sai konkreettista osoitusta. Oppihetket, jotka olivat rakennettu nuorilla teetettyjen kyselyiden pohjalta, olivat sen vuoksi nuorille erityisen tärkeitä. Käytöksemme ja tapamme toimia eri tilanteissa, sekä olemuksemme loi tilanteeseen sopivan ilmapiirin. Melkkalan mukaan käytimme opetuksissa selkeää ääntä ja puhettamme oli helppo kuunnella. (Melkkala 2014.)

Rakentavana palautteena Melkkala mainitsi lähimmäisenrakkaus haasteen, joka jäi vain yhteen mainintaan leirin aloitustilaisuudessa. Lähimmäisenrakkaus haaste annettiin leirin ensimmäisenä iltana. Haasteessa oli tarkoitus kannustaa nuoria osoittamaan toisilleen lähimmäisenrakkautta. Tämän jälkeen unohdimme muistuttaa haasteesta uudelleen ja muun leiriohjelman ohessa sen unohtui. Tähän teemaan olisimme siis voineet palata uudestaan ja havainnoida sen toteutumista leirillä. (Melkkala 2014.)

Johdatus -oppihetkelle olisimme voineet keksiä hiukan enemmän toiminnallisuutta, sillä nuoret olivat myös Melkkalan mielestä käyneet levottomiksi oppihetken loppua kohden. Opetuksista puhuessamme olimme käyttäneet termiä oppitunti, jonka olisimme voineet korvata esimerkiksi termillä oppihetki. Lauantain iltahartaus oli myös liian pitkä. Ongelmana oli pitkään kestäneet iltamat ilman taukoja. Tämä johti siihen, että leiriläiset olivat todella väsyneitä pitkästä illasta. (Melkkala 2014.)

11.3 Leiriläisten palaute

Keräsimme leiriläisten palautteen leiristä kyselylomakkeella sunnuntaina leirin viimeisenä päivänä lounaan jälkeen. Palautelomakkeessa oli yhdeksän suljettua kysymystä, joista neljään pyysimme perusteluita vastaukselle. Lisäksi lomakkeessa oli yksi avoin kysymys ja vapaan sanan kohta (LIITE 4). Palaute kerättiin samanaikaisesti jokaiselta. Leiriläiset saivat käyttää siihen valitsemansa ajan. Palautekyselyn tehneitä oli 12 leiriläistä, sillä kaksi leiriläistä lähti jo lauantaina leiriltä. Palautteen antaneista oli viisi mu-

kana myös nuortenillassa. Tätä näkökulmaa pyrimme ottamaan huomioon selvittääksemme nuortenillan vaikutusta leiriin.

Kaikki viisi nuortenillassa mukana ollutta nuorta kokivat, että nuortenilta auttoi leirille valmistautumisessa. Palautteen mukaan nuortenilta auttoi nuoria muun muassa pohtimaan leirin teemoja etukäteen ja tutustumaan leirin ohjaajiin. Nuortenillan vaikutus oli selvästi merkittävä, mutta kuitenkin se ei palautteiden pohjalta vaikuttanut negatiivisesti leiriläisiin, jotka eivät olleet nuortenillassa. Näin ollen ajatteleimme, että orientoiva nuortenilta oli tarpeellinen sekä meidän että osallistuvien nuorten kannalta.

Leirimme yksi päätavoitteista oli tukea nuorten spiritualiteettia. Palautekyselyn perusteella kaikki palautteen antajat olivat saaneet kasvaa leirillä hengellisesti. Lisäksi leirimme vahva aihe oli nuorten keskinäinen matkakumppanuus, jonka mittaamista palautekyselyssä tuki kaksi kysymystä. Kyselyssä kysyttiin kokivatko leiriläiset olleensa vastaanottamassa ja antamassa hengellistä tukea toinen toisillensa. Kahdestatoista kyselyyn vastanneista kaksi nuorta koki, että ei ollut antanut tukea toisille ja yksi vastaus oli tyhjä tämän kysymyksen osalta. Yksi vastaajista taas koki, että ei saanut tukea viikonlopun aikana. Eräs nuori kirjoitti palautteeseensa, että erityisesti kaverin kanssa keskustelun kautta hän oli saanut oppia uutta Jumalasta.

Leirin tarkoitus oli myös opettaa ja johdattaa nuoria kohtaamaan Jumalaa rukouksen, Raamatun ja seurakuntayhteyden kautta. Vastauksissa oli monia eri näkökulmia, mutta kiteytettynä kolme vastanneista ei osannut sanoa, mitä he olivat oppineet. Yksi ei ollut kokenut oppineensa mitään ja loput kahdeksan kokivat oppineensa jotain uutta muun muassa leirimme teemoista: rukouksesta, Raamatusta ja Jumalan johdatuksesta.

Oppihetket leiriläisten mielestä olivat pääasiassa onnistuneita. Kaikkien vastanneiden leiriläisten mielestä leirillä oli tarpeeksi opetusta leirin aiheista. Lomakkeemme ei anna vastausta siitä, oliko opetusta liikaa. Kolme vastanneista koki, että oppihetkissä olisi saanut olla enemmän toiminallisuutta. Leirillä tarjottu hengellinen opetus keskittyi paljolti juuri oppihetkiin. Näin ollen voimme todeta palautteiden pohjalta, että oppihetket olivat nuorille antoisia. Leirin kokonaisarvosanaa kysyttäessä kyselyyn vastanneiden keskiarvoksi muodostui 4.8 / 5.0.

12 POHDINTA

12.1 Tavoitteiden saavuttaminen

Leiri täytti mielestämme tavoitteet, jotka opinnäytesuunnitelmaan olimme kirjanneet. Tavoitteenamme koko opinnäyteprosessille olivat nuorten spiritualiteetin tukeminen, nuorten keskinäisen matkakumppanuuden jatkuvuuden tukeminen ja leirin toteutus nuorilähtöisesti. Nämä tavoitteet toteutuivat leiriprosessissa mielestämme hyvin. Samalla ajatteleimme, että tavoitteiden saavuttamisen mittaaminen on ollut yksi työn haasteellisimmista asioista. Palautekyselyn tulokset ja oma havainnointi ovat olleet tavoitteiden saavuttamisen arvioinnin kannalta oleelliset asiat.

Nuorten spiritualiteetin tukeminen oli kantavana teemana koko prosessin ajan, niin nuortenillassa, kuin myös leirillä. Kaikki mitä yhdessä muiden kristittyjen kanssa Raamatun sanaa kunnioittaen teemme, mielestämme tukee kristityn spiritualiteettia ja sen kehitystä. Myös Tuomisen (2005, 36) mukaan tämä on nähty oleellisena osana spiritualiteetin vahvistamista idän ja lännen kirkoissa.

Nuorten keskinäistä matkakumppanuutta erityisesti leirillä tukivat yhteinen jakaminen uskon elämästä sekä QuietTimet, jolloin nuoret saivat pareittain keskustella ja tutkia Raamattua. Matkakumppanuus on kahden kristityn tasavertainen suhde, jossa yhdessä kuljetaan määrittelemätön matka elämää toinen toista tukien (Porkka i.a.). Otimme matkakumppanuuden näkökulman myös usein esille esimerkiksi opetuksissa ja iltahartauksissa. Kun nuorten keskinäinen matkakumppanuus vahvistuu, niin se myös vahvistaa koko Luumäen seurakunnan nuorisotyötä sekä nuorisotyönohjaajien työtä. Oppimista tapahtuu leirillä jatkuvasti myös tiedostamatta ja nuori rakentaa kuvaa uskosta ja seurakunnasta jatkuvasti (Pruuki 2010, 56).

Uskomme, että myös tämä tavoite täyttyi leirin aikana. Pystyimme antamaan nuorille eväitä heidän yhteiseen kristilliseen elämäänsä, jossa he ovat toinen toistensa tukena elämän erilaisissa vaiheissa. Tämä tuodaan myös esille Nuoret seurakuntalaisina -kehittämisasiakirjassa (2012, 16), jossa mainitaan, että nuoret ovat itse kutsuttuja palvelemaan tukien ja kulkiessaan toinen toistensa rinnalla. Tämän lisäksi rohkaisimme nuoria

myös keskustelemaan Flöjtin ja Melkkalan kanssa elämän moninaisista asioista ja tilanteista. Nuoret tarvitsevat myös tukea aikuisilta, joiden kanssa keskustella elämän suurista kysymyksistä (Paananen 2008, 32). Nuorisotyönohjaajien tehtävä on olla kristillisiä kasvattajia, jotka ovat turvallisia aikuisia ja näyttävät aikuisen esimerkkiä (Muhonen & Tirri 2008, 79).

Nuorilta saamamme palautteen perusteella leirimme oli suunniteltu nuorilähtöisesti, eli olimme ottaneet heidän toivomuksensa huomioon leirin sisältöä suunniteltaessa ja toteutuksessa. Pruuki (2010, 54) painottaa, että on tärkeää huomioida nuoret ainutkertaisena yksilönä ja ottaa huomioon heidän kasvun eri kehitysvaiheet. Lisäksi tärkeää on, että käsiteltävät aiheet sidotaan lähelle nuoren elämän todellisuutta (Kirkkohallitus 2012, 14). Muutamassa palautteessa myös mainittiin, että leirin aikana esille nousseet toiveet, kuten tanssiesitys, kuulumiskierros ja lauantai-illan sketsi sisällytettiin ohjelmaan hyvin ilman ennakkoon suunnittelua, jotka osallistivat nuoria myös itse leirin sisällön tuottamisessa. Apuna ja tukena leirin suunnittelussa olimme käyttäneet valmistamaamme teoriapohjaa ja keräämäämme teorian tietoa esimerkiksi kristillisen kasvatuksen sekä konstruktivistisen-, kontekstuaalisen- ja sosiaalisen oppimisen oppimisteorioiden tiimoilta. Monien oppimisteorioiden käyttö toi rikkautta toteutukseen ja se on myös suositeltavaa Pruukin (2010, 56) mukaan.

Nuortenillassa kerroimme nuorille, että he voivat jakaa leirillä rukousvastauksia ja heitä puhuttelevia Raamatunkohtia, joka myös auttoi heitä leirin sisällön luomisessa. Kaiken tämän näemme tukevan Luumäen seurakunnan nuorisotyötä, sillä leiri oli onnistunut ja mieluinen kaikille sekä mahdollisti Melkkalan ja Flöjtin erityisen kohtaamisen nuorten kanssa. Täten pystymme näkemään, että tavoite leirin nuorilähtöisyydestä täyttyi.

Kokonaisuudessaan leiristä, sen käytännön toteutuksesta ja sisällöllisistä seikoista olemme saaneet hyvän onnistumisen kokemuksen, sillä ennalta asettamamme tavoitteet täyttyivät ja nuoret viihtyivät leirillä todella hyvin. Saimme myös ratkaistua esille nousseet ongelmatilanteet mutkattomasti ja palaute leiristä on pääsääntöisesti ollut positiivista, mutta kehittämisen kohtia myös on, jotka olemme rekisteröineet, joten voimme sanoa onnistuneemme työssämme.

12.2 Arvio prosessista ja ammatillisesta kasvusta

Opinnäytetyö on ollut kohdallamme pitkäaikainen, opettava ja innostava prosessi. Alusta asti olemme tehneet työtä suurella mielenkiinnolla, joka on helpottanut työskentelyä paljon. Opinnäytetyöllämme on selkeä työelämätaho, joka on alusta alkaen ollut tuke-
massa työskentelyämme ja jonka tarpeisiin opinnäytetyömme vastaa. Olemme olleet tyytyväisiä päätökseemme tehdä opinnäytetyö parityönä. Olemme saaneet tukea toisil-
tamme ja voineet yhdessä reflektoida prosessin aikana esille nousseita aiheita. Olemme myös priorisoineet opinnäytetyön yhtä korkealle aikatauluissamme, joka on helpottanut työskentelyn etenemistä.

Taljan mielestä opinnäytetyöprosessi on ollut pitkä ja opettavainen matka, joka on avannut paljon uusia näkökulmia nuorisotyöhön. Prosessi on mennyt koko ajan eteen-
päin melko kevyesti ja vaivattomasti, mutta loppuvaiheessa työn tiivistäminen ja kokon-
aisuuden rajaaminen oli haastavaa. Aluksi työ tuntui todella monimutkaiselta ja laajal-
ta kokonaisuudelta. Ajatustyön ja useiden keskustelujen myötä työstä muodostui melko
selkeä kokonaisuus. Tässä korostui pitkän prosessin etu. Prosessin aikana erityisen mer-
kityksellisiä asioita ovat olleet hengellisen ohjauksen ja nuorten keskinäisen matka-
kumppanuuden muodostuminen osaksi leirin ydintä. Se on tuonut sekä prosessiin, että
omaan ammatilliseen kasvuun todella paljon pääomaa. Opinnäytetyöprosessi on ollut
kasvattava kokemus monella tavalla niin henkilökohtaisesti, ammatillisesti kuin hengel-
lisesti. Parityöskentely on ollut suuri voimavara, joka on haastanut ja opettanut paljon.

Vörlin kokee opinnäytetyön rakentavana aikana sekä ammatillisesti että henkilökohtai-
sessa elämässä. Erityisesti matkakumppanuus tulee olemaan teema ja työväline, jota
Vörlin tulee käyttämään tulevaisuuden ammattilaisena nuorisotyössä. Myös yhteistyö-
taidot ovat kehittyneet tämän prosessin aikana, joista on hyötyä niin arjessa kuin amma-
tissakin. Leirin rakentaminen ja toteutus vahvisti myös ammatti-identiteettiä kirkon
nuorisotyönohjaajana.

Opinnäytetyömme aikana opimme paljon uutta erityisesti matkakumppanuudesta ja
hengellisestä ohjauksesta. Tätä oppimisprosessia tuki koulun luennot ja luentotallenteet.
Tietotaitoa kasvatti myös oppimisteorioihin tutustuminen ja niiden käytäntöön vieminen
leirillä. Leirin käytännökokemuksen kautta pystyimme paremmin peilaamaan ja ha-

vainnoimaan tutkimaamme teoriaa. Opinnäytetyöprosessi on haastanut hyödyntämään koko Diakin opiskeluaikana opittuja asioita.

Molemmat pidämme leirityöskentelystä ja koimme, että olimme nähneet paljon vaivaa leirin eteen. Ajattelimme, että vielä olisi ollut mahdollisuus hioa leirin sisältöä paremmaksi, jos olosuhteet olisivat sen sallineet. Aikataulumme kiireellisyys hiukan yllätti meidät, koska käytimme paljon aikaa leirin teoriapohjan työstämiseen. Leirin sisällön suunnittelemiselle ei jäänyt niin paljon aikaa. Myös palautekyselyn suunnittelu jäi liian vähäiselle panostukselle. Jälkeenpäin huomasimme, kuinka siitä olisi saanut tehtyä selkeämmän ja tavoitteisiimme keskittyvämmän.

Odotuksemme leiriä kohtaan täyttyivät erinomaisesti. Leiriläisten tiivis ryhmähenki auttoi leirin ilmapiirin luomisessa. Turvallinen ryhmä on edellytys toimivalle ryhmälle (Aalto 2000, 15). Oppihetket menivät suunnitellusti ja kokonaisuus kulki omalla painollaan aikataulun mukaisesti. Muutamia pieniä asioita muutimme leirin kuluksessa sekä ohjelman sisällössä, mutta nekin saimme sovittua yhdessä muiden vetäjien kanssa tilannekohtaisesti. Ohjaajalle tärkeä ominaisuus on joustaa ja tehdä muutoksia esimerkiksi ohjelmaan tarvittaessa (Aalto 2000, 137).

Ennen leiriä olimme ajatelleet osallisuuden toteutuvan leirillämme enemmän erilaisten vastuiden jakamisen kautta. Erilaisten vastuutehtävien kautta nuorten osallisuus vahvistuu seurakunnassa (Köykkä 2014, 209). Leirillä monet etukäteen mietityt asiat menivät kuitenkin omalla painollaan ilman vastuunjakoa. Tarkemmin suunniteltuna osallisuus olisi voitu kytkeä vieläkin monipuolisemmaksi osaksi, mutta se ei leirillämme toteutunut tästä näkökulmasta.

Koska meillä oli yhteiset tavoitteet ja selkeä visio leiristä, niin yhteistyömmekin oli tasapuolista ja helppoa. Pystyimme refleктоimaan leirin aikana yhteistä työskentelyämme sekä leirin kulkua avoimesti, joka helpotti ohjelman toteuttamista. Olemme tehneet jo ennen koulua yhteistyötä, joten tunsimme toistemme toimintamallit, heikkoudet ja vahvuudet jo entuudestaan. Tästä oli paljon hyötyä koko prosessissa, mutta erityisesti se auttoi leirin vetämisessä ja suunnittelussa.

12.3 Jatkokehittämisideoita

Opinnäytetyömme yksi tavoitteista oli Luumäen seurakunnan nuorisotyön tukeminen ja leirimme kautta nuorisotyö sai vahvistua ja ryhmäytyä entistä paremmin. Nuorisotyöntekijöille jäi enemmän aikaa kohdata henkilökohtaisella tasolla nuoria leirillä, kuin normaalissa viikkotoiminnassa, joten se jo itsessään loi syvempää yhteyttä nuorten ja työntekijöiden välille. Nuoret jäivät kaipaamaan leiristä jatkoa, nuorteniltoja ja uutta leiriä, johon meidän resurssimme eivät riittäneet. Tästä voimme tehdä johtopäätöksen, että leiri vahvisti nuorten ja työntekijöiden välistä suhdetta, jolle edelleen kaivataan syventymistä. (Melkkala 2014.) Emmekä näe sitä mahdottomuutena, että järjestäisimme uuden leirin opinnäytetyön ulkopuolella.

Toinen leirimme keskeinen tavoite oli nuorten keskinäisen matkakumppanuuden jatkuvuuden tukeminen. Mielestämme uutuusarvoa opinnäytetyöllemme tuo osallisuuden yhdistäminen hengelliseen matkakumppanuuteen. Käytännössä tätä näkökulmaa voisi tutkia ja toteuttaa laajemminkin, esimerkiksi leiritoiminnan ulkopuolella.

Hengellisen ohjaajan materiaalipankin luominen vahvistaisi seurakunnan työntekijän ammatillisuutta ja antaisi työkaluja hengellisenä ohjaajana nuorten parissa. Leirimme oli suunniteltu Luumäen seurakunnalle, mutta on sovellettavissa myös muiden seurakuntien käyttöön. Kuitenkin näemme, että nuorisotyössä on tarvetta luoda yleispätevä leirikonsepti, jonka teemana olisi hengellinen matkakumppanuus. Matkakumppanuuteen voisi myös yhdistää sielunhoidon tai osallisuuden näkökulman.

Ajattellemme, että seurakunnan nuorisotyön normaaliin viikkotoimintaan voisi kehittää kokonaisuuden, jonka aikana nuoret voisivat turvallisessa ympäristössä konkreettisesti harjoitella keskinäistä matkakumppanuutta. Kokonaisuuteen voisi kuulua opetusta aiheesta, sekä käytännön harjoitteita esirukouksesta ja toisen hengellisen elämän tukemisesta monin eri keinoin. Nuoret voisivat myös valmistella omia hartauksia yhdessä työntekijöiden kanssa, joita he saisivat pitää muille nuorille. Tässä työmuodossa myös nuorisotyöntekijän hengellisen ohjaajan rooli korostuisi, joka omalta osaltaan tukisi nuoren omaa prosessia matkakumppanuuteen.

LÄHTEET

- Aalto, Mikko. 2000. Ryppäästä ryhmäksi. Turvallisen ryhmän rakentaminen. Ryttylä: My Generation Oy.
- Aamenesta öylättiin i.a. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Viitattu 18.5.2014
<http://www.ev12.fi/sanasto/index.php/Armonv%C3%A4lineet>
- Anttila, Pirkko 1998. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. Viitattu 23.10.2014
http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/09_tutkimusmenetelmat/30_sisallonaalyysi
- Augsburgin tunnustus i.a. VII Kirkko. Viitattu 25.10.2014
<http://www.ev1.fi/tunnustuskirjat/augstunn.html#Kirkko>
- Fljöt, Marko 2014. Luumäen seurakunnan nuorisotyönohjaaja. Henkilökohtainen tiedonanto. 24.3.2014.
- Giertz, Bo 1980. Uskon ABC. Vihti: Aurinko kustannus.
- Gothi. Raili 2014. Auttava kohtaaminen 2 - sielunhoidon menetelmät ja käytäntö. Helsinki: Kirjapaja.
- Gumbel, Nicky 2006. Alfa- Hyvä kysymys- käytännöllinen johdatus kristilliseen uskoon. Hämeenlinna: Päiväosakeyhtiö.
- Grönfors, Matti 2001. Havaintojen teko aineistonkeräyksen menetelmänä. Teoksessa Juhani Aaltola & Raine Valli, Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1, Metodien valinta ja aineistonkeruuvirikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy, 124–141.
- Halme, Lasse 2008. Uskonto ja kasvatus vuorovaikutuksena. Helsinki: LK-Kirjat.
- Harjunpää, Mikko; Paananen, Terhi; Parviainen, Jorma & Saarainen, Pekka 1994. Elämän siiville- Isoskouluttajan käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Hirvikangas, Mirikka 2014. Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelija. Henkilökohtainen tiedonanto. 24.3.2014.
- Hoikkala, Tommi 2005. Mediatyhteiskunnan haasteet nuorisotyölle. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön Käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 326–338.

- Häyrynen, Seppo 2006. Hengellisen ohjauksen toteutuminen. Teoksessa Kotila, Heikki (toim.) 2006. Hengellisen ohjauksen kirja. Hämeenlinna: Karisto Oy, 153–220.
- Innanen, Jukka 2011. Ryhmänohjaus estämään nuorten syrjäytymistä. Tampere: Tampereen ammattiopisto.
- Jokela, Eero 2004. Nuoren hengellinen ohjaaminen. Teoksessa Heli Aaltonen, Lassi Pruuki & Pekka Saarainen (toim.) Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 57–65.
- Karvonen, Marja-Liisa & Liljendahl, Tarja 2005. Nuoren kirkko 2015. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön Käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 311–325.
- Kirkkohallitus, Kasvatus ja nuorisotyö i.a. Jumala on. Elämä on nyt. Rakkaus liikuttaa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon missio, visio, strategia 2010. Helsinki: Kirkkohallituksen julkaisuja. Viitattu 24.1.2014.
http://www.ev1-slk.fi/files/39/lapsi_ja_nuorisotyon_strategia04.pdf
- Ketola, Tapani 2002. Leirituuli- Käsikirja leiritoiminnan järjestäjille ja ohjaajille. Hämeenlinna: Karisto Oy.
- Kettunen, Paavo 2013. Auttava kohtaaminen 1 - Sielunhoidon perusteet ja teologia. Lasten keskus ja Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Kinnunen, Saara 2008. Nuoren itsetunto. Teoksessa Pruuki, Heli, Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: Lasten keskus ry, 46–59.
- Kirkkohallitus 2012. Nuoret seurakuntalaisina -kehittämisasiakirja. Kirkkohallitus. Viitattu 14.10.2014.
[http://sakasti.ev1.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_nuoret_www.pdf](http://sakasti.ev1.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf)
- Kirkon keskushallinto i.a. Leiri- ja retkitoiminta. Viitattu 11.2.2014.
<http://sakasti.ev1.fi/sakasti.nsf/sp3?open&cid=Content2AC982>
- Komonen, Katja, Suurpää, Leena ja Söderlund, Markus 2012. Johdanto. Kehittämisen arvo ja itseisarvo. Teoksessa Katja Komonen; Leena Suurpää & Markus Söderlund. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Nuorisotutkimusseura Ry.7–20
- Kotila, Heikki 2003. Spiritualiteetin ajankohtainen näkökulma. Teoksessa Spiritualiteetin käsikirja Seppo Häyrynen; Heikki Kotila & Osmo Vatanen. Helsinki: Kirjapaja Oy, 13–23

- Kuopion evankelis-luterilaiset seurakunnat i.a. Hengellisen elämän vahvistaminen – Hengellinen matkakumppanuus. Viitattu 26.10.2014.
<http://www.kuopionseurakunnat.fi/hengellinen-matkakumppanuus>
- Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Lasten keskus ja Helsinki: Kirjapaja.
- Lehtiö, Pirkko 2003. Hengellinen ohjaus. Teoksessa Spiritualiteetin käsikirja Seppo Häyrynen; Heikki Kotila & Osmo Vatanen. Helsinki: Kirjapaja Oy, 289–300.
- Maukonen, Jarkko 2005. Musiikki nuorisotyössä. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön Käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 156–172.
- Melkkala, Anu 2014. Luumäen seurakunnan nuorisotyönohjaaja. Henkilökohtainen tiedonanto. 24.3.2014.
- Modéus, Fredrik 2014. Osallisuuteen kutsutut- Jumalanpalvelusyhteisö muutoksessa. Suomentaja: Von Bruun, Heli. Helsinki: Kirjapaja.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi. 2008. Mitä on kristillinen kasvatus. Teoksessa Johdatus kristilliseen kasvatukseen. (toim. Porkka, Jouko). Helsinki: LK-Kirjat, 63–82.
- Niemistö, Raimo 2004. Aikuinen nuorten ryhmän ohjaajana. Teoksessa Heli Aaltonen; Lassi Pruuki & Pekka Saarainen (toim.) Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 69–102.
- Paananen, Terhi 2008. Ihana kipeä nuoruus- naamion takana ahdistus ja elämänilo. Teoksessa Heli Pruuki, Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: Lasten keskus ry, 21–37.
- Porkka, Jouko i.a. Hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus. Luento. Viitattu 13.5.2013. Diakonia-ammattikorkeakoulu: Oppimateriaalipankki.
<https://online.diak.fi/p58612877/?launcher=false&fcsContent=true&pbMode=normal>
- Pruuki, Lassi & Tirri, Kirsi 2004. Mielekäs oppiminen rippikoulussa. Teoksessa Heli Aaltonen, Lassi Pruuki & Pekka Saarainen (toim.) Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 35–56.
- Pruuki, Lassi 2010. Rippikoulun pikkujättiläinen. Hämeenlinna: Karisto Oy
- Puolimatka, Tapio 2005. Aktiivinen oppija oppii. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön Käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 175-188.

- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Ranta, Erkki i.a. Taivaan kansalaisena maailmassa 4.pääsiäisen jälkeinen sunnuntai 10.5 / Joh.15:10-17. Viitattu 22.1.2014.
http://www.teolinst.fi/saarnat/sa98_31.html
- Raunio, Antti 2003. Onko olemassa luterilaista spiritualiteettia? Teoksessa Olli- Pekka Vainio, Johdatus luterilaisen spiritualiteetin teologiaan. Helsinki: Kirjapaja, 11–36.
- Riihimäki, Niina 2005. Erilainen oppija. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön Käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 189–200.
- Rippikoulusuunnitelma 2001. Elämä – usko – rukous. Viitattu 22.1.2014.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/\\$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf)
- Räsänen, Antti 2008. Mitä on kristillinen kasvatus. Teoksessa Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Jouko Porkka (toim.). Helsinki: LK-Kirjat, 63–82.
- Sinkkonen, Jari 2010. Nuoruusikä. Juva: WS Bookwell Oy.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Viitattu 26.2.2014.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content44A465>
- Tuominen, Hans 2005. Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki : Kirjapaja Oy, 35–52.
- Valli, Raine 2001. kyselylomaketutkimus. Teoksessa Juhani Aaltola & Raine Valli, Ikunoita tutkimusmetodeihin 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu- virikkeitä aloittelevalla tutkijalla. Gummerus Jyväskylä: kirjapaino Oy, 100–112.
- Välimäki, Petri 2006. Lähellä ihmistä- Sielunhoidon opas. Helsinki: Uusi Tie.
- Ylemmän AMK- tutkinnon metodifoorumi i.a. Induktiivisen päättelyn logiikka. Viitattu 24.10.2014
<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193463919223/1193464257338/1193665352581.html>
- Yksimielisyyden ohje: Opin summa, perusta, sääntö ja ohje 2007. Evankelis-luterilaisen kirkon tunnustuskirjat. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

LIITE1: Kyselylomake

Mitä haluaisit leirin sisältävän? (Voit ympyröidä useita vaihtoehtoja.)

- a) Henkilökohtaista hiljentymistä, hartautta
- b) Rukousta yhdessä ja erikseen
- c) Opetusta mielenkiintoisista aiheista
- d) Vapaa-ajan aktiviteetteja, kuten urheilua ja leikkejä
- e) Toisiimme tutustumista ja yhdessä ajatusten ja pohdintojen jakamista
- f) Jotain muuta, mitä?

Mikä asia tällä hetkellä mietityttää elämässäsi ja mihin kysymyksiin tahtoisit saada vastauksen leirillä? (Esim. perhe/ihmissuhteet, koulu tai jokin asia uskon elämässä...)

Mikä on tällä hetkellä sinun tapasi kohdata Jumalaa? (Esim. rukous, Raamattu, seurakuntayhteys, ehtoollinen vai jokin muu?)

Kirjoita seuraavaksi vapaita ajatuksia, ideoita, toiveita leiriä koskien.

Iso kiitos jokaisesta vastauksestasi! Ne kaikki tulevat auttamaan meitä leirin ja sen sisällön rakentamisessa. 😊

Nähdään leirillä!

LIITE2: Leirikirje

Moi, Hi, Hejdå, Shalom, Salut, 嗨, Tere!

Tahdomme toivottaa juuri sinut tervetulleeksi leirillemme. Mahtia, että olet lähtenyt mukaan!:)

Valmistaudu henkisesti tulevaisuutta varustavaan viikonloppuun, jota rakentamassa on kaikkivaltias Jumala, sinä ja minä. Tarkoitus ei ole sykkiä hikihatussa, vaan levätä ja iloita yhdessä. Voit _halutessasi_ valmistautua leiriin miettimällä, mitä ajatuksia seuraavat teemat sinulle herättävät:

- rukous
- Raamattu
- Jumalan johdatus

Leirin suunnittelu on jo loppusuoralla ja jännitystä leirin suhteen on ilmassa, ainakin täällä Kainaisissa. Lupa on odottaa paljon, koska Jumalan on luvannut olla keskelläme:

”Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään.” (Matt. 18:20)

Ota leirille mukaan normaalit varusteet eli esim. vaatteita (myös reilusti lämpimiä, jotta tarkenet ulkoilla), peseytymisvälineet, pyyhe, lakanat, Raamattu, muistiinpanovälineet ja leiripassi.

Leiri alkaa perjantaina 21.3.2014 klo 18:00 Hietoinrannan leirikeskuksessa, osoitteessa Kelkantie 114, Saaramaa. Leiri päättyy sunnuntaina 23.3.2014 klo 14:30 samassa paikassa.

Kyseessä on siis Diakonia-Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opinnäytetyö produktio, joka tehdään yhteistyössä Luumäen seurakunnan nuorisotyön kanssa. Tulemme tekemään leiristä raportin, jonka koulumme tulee julkistamaan, mutta raportissa ei tule ilmenemään leiriläisestä tunnistettavia tietoja.

Leirin tarjoaa teille maksutta Luumäen seurakunta.

Jos sinulla on jotain kysyttävää, niin ota rohkeasti yhteyttä:

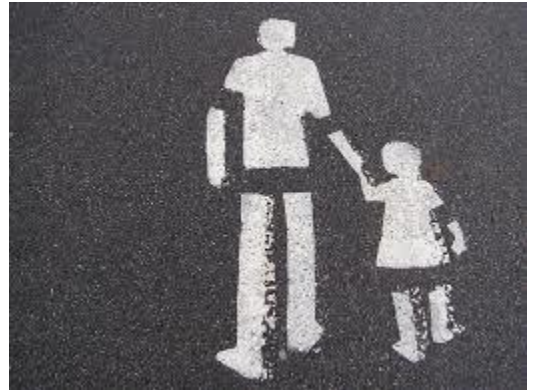
Anu Melkkala (puh. ja säpo)

Tuomo Talja (puh. ja säpo)

Katri Vörlin (puh. ja säpo)

Mirkka Hirvikangas

Nähdään pian! :)

LIITE3: Leiriohjelma

LEIRIOHJELMA 21-23.3.2014

Hietoinranta

Pe

Klo:

17:00 vetäjien palaveri / rukous

18:00 Ilmoittautuminen/Majoittuminen/ Leirin säännöt ja turvallisuusohjeistus (alkuru-
kous) -Anu

18:45 Tutustumista/Ryhmäytymistä -Mirkka ja Katri

19:45 Ryhmissä miettimään sketsejä - Tuomo ja Katri

20:15 Iltapala

21:00 Sketsien esitykset -Tuomo ja Marko

22:00 Iltahartaus -Tuomo

23:30 Vetotiimin palaveri

→ Iltalaulu

00:00 Hiljaisuus

La

Klo:

09:00 Aamupala

10:00 QuietTime –Tuomo

11:00 Oppitunti-Raamattu -Katri

12:30 Lounas

13:30 Leiriolympialaiset

15:00 Päiväkahvi

15:30 Oppitunti-Rukous -Tuomo

17:00 Päivällinen

17:30 Saunat(Naiset ensin)

20:00 Iltamat

21:00 Iltapala

→ Iltamat jatkuu

23:30 Vetotiimin palaveri

→ Iltalaulu

00:00 Hiljaisuus

Su

Klo:

09:00 Aamupala

10:00 QuietTime - Katri

11:00 Oppitunti-Johdatus -Katri ja Tuomo

12:30 Lounas/Pakkaus/Siivous

13:45 Loppurinki / Kahvit?

14:30 Kotia kohti!

LIITE4: Palautekysely

PALAUTEKYSELY (Ympyröi oikea vaihtoehto)

Kannattiko lähteä leirille?

Kyllä/ Ei

Miksi?

Vastasiko leiri odotuksiasi?

Kyllä/ Ei/ Osittain

Miksi?

Auttoiko ennakkonuortenilta valmistautumaan leiriä varten?

Kyllä/ Ei

Miten?

Koitko oppivasi uutta Jumalan kohtaamisesta?

Kyllä/ En

Mitä?

Koitko, että sait kasvaa leirillä hengellisesti?

Kyllä / En

Oliko leirillä mielestäsi tarpeeksi...

a) Opetusta leirin aiheista

Kyllä/ Ei

b) Opetuksissa toiminnallisuutta

Kyllä/ Ei

c) Vapaa-aikaa

Kyllä/ Ei

d) Ohjattua yhdessäoloa (leikkejä, sketsejä, musiikkia...)

Kyllä/ Ei

e) Rukousta ja henkilökohtaista hiljentymistä

Kyllä/ Ei

Koetko, että sait leirin aikana tukea hengelliseen elämääsi joltain leiriläiseltä/leiriläisiltä?

(Vetäjiä ei lasketa)

Kyllä/ En

Saitko olla itse antamassa tukea jollekin leiriläiselle/leiriläisille?

Kyllä/ En

Miten muuttaisit leirin sisältöä? (Lisäisitkö, vähentäisitkö, tai poistaisitko jotain?)

Ympyröi numero, jonka antaisit leirin kokonaisarvosanaksi? 1(huono) – 5(loistava)

1

2

3

4

5

Vapaa sana: oksia ja tulppaaneja

